

Tjänsteställe
Falukommun
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Datum
2025-12-08

Ärendenr
KS0167/23

Telefon 023-83 000
E-post: kontaktcenter@falun.se

Samrådsredogörelse

Hur samrådet bedrivits

Förslaget till vattentjänstplan med tillhörande undersökning av betydande miljöpåverkan var utsänt för samråd under tiden 2024-12-20 till 2025-01-31. Några samrådsparter begärde och beviljades förlängd svarstid. Planförslaget har funnits på Falu kommuns digitala anslagstavla samt kungjorts i Dala-Demokraten och Falu Kuriren. Det har också varit möjligt att kontakta Falu kommun för att få förslaget utskrivet i pappersform, möjligheten utnyttjades av ett fåtal personer.

Fastighetsägare i områden som ingått i den tidigare VA-utbyggnadsplanen, vilken kommer att ersättas i samband med att vattentjänstplanen antas, har bedömts vara särskilt berörda av vattentjänstplanen. Dessa har fått informationsblad via brev med information om samrådet, hur man kan ta del av handlingarna och hur man kan lämna synpunkter. Avgränsningen innefattade också de fastighetsägare som ingick i förslaget till ny VA-utbyggnadsplan.

Inkomna yttranden

Följande yttranden har inkommit under samrådet:

Yttranden	Inga synpunkter	Synpunkter
Kommunorganisationen och kommunala bolag		
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, 25-01-14	X	
Myndighetsnämnden för bygg- och miljöfrågor, 25-01-30		X
Falu Energi & Vatten AB, 25-01-31		X
Statliga och regionala myndigheter		
Länsstyrelsen Dalarnas län, 25-02-14		X
Trafikverket, 25-01-07	X	
Grannkommuner, inkl. kommunala bolag		
Dala Vatten och Avfall AB, 25-01-24	X	
Bollnäs kommun, 25-01-31	X	

Privatpersoner		
S.K, 25-01-31		X
J.M, 25-01-31		X
V.F, 25-01-31		X
J.F, 24-12-26		X
B.E, 25-01-13		X
A.R, 25-01-21		X
A.S, 25-01-31		X
K.H, 25-02-07, 25-02-09		X
M.A, 25-01-31		X
A.O, 25-01-31		X
U.F & C.F, 25-01-29		X
I.B & U.B, 25-01-30		X
F.B & D.B, 25-01-31		X
I.N, 25-01-08		X
J.S, 25-01-11		X
E.G D & A.D, 25-01-12		X
R.B, 25-01-14		X
A.N, 25-01-26		X
H.K & G.B K, 25-01-30		X
M.H & P.H, 25-01-30		X
T.L & L.L 25-01-30		X
H.K, 25-01-31		X
P.D, 25-01-31		X
E.S, 25-01-31		X
E.R, 25-01-31		X
J.L, 25-01-31		X
E.L, 25-01-31		X
E.D, 25-02-02		X
K.M, 25-01-12		X
J.D, A,H & M.F, 25-01-13		X
O.L, 25-01-30		X
S.A, 25-01-30		X
P.K & L.K, 25-01-31		X
M.L-S & P.L-S, 25-01-31		X
H.B, 25-01-31		X
U.J, 25-01-31	X	

Partier, föreningar, företag och övriga intressenter		
Vänsterpartiet, 25-01-15		X
Miljöpartiet, 25-01-29		X
Centerpartiet, 25-01-29		X
Aspeboda intresseförening, 25-01-28		X
Framtid i Lingham, 25-01-28		X
Bjursås sockenråd, 25-01-31		X

Sammanfattning av och kommentarer till inkomna synpunkter

Yttrandena i sin helhet är diarieförda och finns tillgängliga på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Fastighetsbeteckningar, adresser och namn som tydliggör yttrandets avsändare har maskerats till "fastighet X", "adress X" och namn "X.X".

Synpunkt	Kommentar
Kommunorganisationen och kommunala bolag	
<p>Myndighetsnämnden för bygg- och miljöfrågor Myndighetsnämnden för bygg- och miljöfrågor ställer sig bakom förslaget till vattentjänstplan.</p> <p>Sammanfattning Myndighetsnämnden för bygg- och miljöfrågor ser positivt på Vattentjänstplanen och anser att Vattentjänstplanen är en gedigen kunskapskälla om kommunens förutsättningar att ordna tillgång till dricksvatten och avlopp för kommunens medborgare. Det finns dock oro hos nämnden rörande utbyggnadstakten av allmänt VA som enligt VA-utbyggnadsplanen är ca 25 fastigheter per år, i enlighet med kommunstyrelsens beslut i september 2021. Vilket motsvarar ungefär en halvering av utbyggnadstakten, jämfört med den tidigare VA-planen. Skälet till oron är att det finns ca 5600 enskilda avlopp i Falu kommun och ca 50 - 60 % av dessa uppfyller inte dagens krav. En stor del av bebyggelsen med enskilt VA ligger i områden med tätbebyggelse, där det är tätt mellan avlopp, dricksvatten och bergvärmeborrhål. För att säkerställa dricksvatten med god kvalitet behövs ofta stora skyddsavstånd mellan anläggningarna och detta går inte att uppfylla i dessa områden. Det blir då svårt att anlägga nya enskilda anläggningar för avlopp, dricksvatten och bergvärme. Konsekvensen blir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Befintliga avlopp förorenar grundvatten och dricksvattenbrunnar - Övergödning och förorening av närliggande vattendrag - Fortsatt användning av dricksvatten i områden där grundvattnet kan ha förhöjda värden av t ex uran, radon, fluorid, bakterier och läkemedelsrester. Detta ofta utan de boendes vetskap, då det är vanligt att de inte tar prov på sitt dricksvatten. 	

<p>Det finns krav i Miljöbalken att enskilda avlopp ska ha tillstånd eller beslut från tillsynsmyndighet för att det ska göras en bedömning att avloppen utförs på ett lämpligt sätt. Dessutom säger Vattenmyndighetens åtgärdsprogram, som är bindande för kommunen, att dåliga avlopp ska åtgärdas för att upprätthålla statusen på vårt grundvatten och våra ytvatten och därmed också upprätthålla kvaliteten på vårt dricksvatten. En annan konsekvens är att det ibland inte är möjligt att bevilja bygglov för ny byggnation i områden med tätbebyggelse. Då krävs en robust och långsiktig lösning för vatten och avlopp. En VA-rådgivare/lots är på väg att anställas på miljöavdelningen vars huvuduppdrag är att stötta fastighetsägare som behöver bilda en gemensamhetsanläggning i områden där det inte är möjligt att anlägga enskilt VA på respektive fastighet. Detta gäller både i tidigare bebyggda områden och där viss kompletteringsbebyggelse tillkommer i befintliga områden. Myndighetsnämnden vill påtala att trots VA- rådgivare/lots, kommer det att bli mycket svårt för miljöavdelningen, med nuvarande resurser, att kunna kompensera för minskningen i den framtida utbyggnadstakten av VA-nätet. Vilket innebär att det kommer att finnas ett relativt stort antal bostäder med dålig fungerade vatten och avlopp och ökad risk för förorenat dricksvatten och andra olägenheter inom kommunen. Det finns också risk att Länsstyrelsen förlägger kommunen att bygga ut vatten- och spillvattentjänster (VA) i vissa områden enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen)</p>	<p><i>En inriktning som lyfter behov av att tillskapa resurser för tillsyn har lagts till i VA-handlingsplanen under "Plan utanför kommunalt verksamhetsområde".</i></p>
<p>Falu Energi & Vatten AB Falun Energi & Vatten (FEV) har granskat samrådshandlingar till Vattentjänstplan. Vi uppskattar möjligheten att få bidra med ytterligare synpunkter.</p> <p>Synpunkter och förslag till förtydliganden/kompletteringar</p> <p>1. VA-strategi I strategidokumentet finns rubrikerna Utmaningar och Ställningstaganden. Samtidigt finns ett kapitel i VA-översikt som benämns Strategiska behov, vilket i sammanhanget uppfattas felplacerat. VA-översikt är ett bakgrundsmaterial till Vattentjänstplanen och beskrivs i inledningen som ett kunskapsunderlag. <i>Här sammanställs fakta och information som behövs för planeringen, bland annat tekniska och naturgivna förutsättningar, befintliga planer och styrdokument, framtida utveckling och behov samt relevanta omvärldsfaktorer.</i> Det upplevs förvirrande och opraktiskt när strategisk text finns på flera ställen. FEV föreslår att kapitlet Strategiska behov stryks i VA-översikt och koncentreras i dokumentet VA-strategi.</p> <p>2. VA-Handlingsplan I underrubriken Prioritering för utbyggnad av allmänt VA listas prioriteringsparametrar. FEV önskar ett förtydligande av hur parametrarna viktas sinsemellan för ökad förståelse för hur bedömningsmodellen tillämpas.</p>	<p><i>Handlingarna har justerats enligt förslaget.</i></p> <p><i>Texten har förtydligats i kapitlet med en utökad beskrivning av hur viktningen gjorts.</i></p> <p><i>En mer detaljerad beskrivning av bedömningsmodellen bedöms inte vara lämplig att inkludera i handlingarna.</i></p>

<p>Avslutande kommentarer FEV tackar för samarbetet så här långt och ser fram emot vårt fortsatta gemensamma arbete för att säkerställa en långsiktigt hållbar VA-försörjning i Falu kommun.</p>	<p><i>Det finns möjlighet för berörda inom Falu Energi och Vatten samt berörda beslutsfattare att genom kontakt med arbetsgruppen ta del av en mer detaljerad beskrivning av hur respektive parameter har bedömts.</i></p>
<p>Statliga och regionala myndigheter</p>	
<p>Länsstyrelsen Dalarnas län Allmänt Länsstyrelsen bedömer att Falu kommun har tagit fram en väl genomarbetad vattentjänstplan med en tydlig genomgång av de olika områdena i kommunen. I arbetet med att ta fram kommunens vattentjänstplan har det identifierats en rad ”inriktningar”, det underlättar den kommande uppföljningen om det är tydligt vilken funktion som ansvarar för respektive inriktning samt när arbetet förväntas ske. En tydlig och strategisk vattentjänstplan är en avgörande förutsättning för att leda kommunens utveckling i rätt riktning. Avgörande för att vattentjänstplanen ska fungera som långsiktigt planeringsverktyg är att den tydligt integreras i kommunens översiktsplan. Vattentjänstplanenens åtgärder behöver införlivas i kommunens löpande budgetprocess. För att uppnå största effektivitet bör handlingsplanen kompletteras med kostnadsuppskattningar och finansieringsförslag för åtgärderna.</p> <p>Sekretess Länsstyrelsen vill lyfta att det är av stor vikt att beakta totalförsvarsplaneringen i arbetet med vattenförsörjningen samt att det kan finnas behov av sekretess vid känsliga uppgifter. Viktigt att en bedömning görs av vad som kan vara med i en vattentjänstplan, som ska vara ett dokument som är tillgängligt för allmänheten.</p> <p>Utbyggnadstakt Utbyggnadsplanen styr utbyggnaden av allmänt VA i Falu kommun med i snitt 25 fastigheter per år. Länsstyrelsen bedömer att det är en för låg takt i förhållande till det behov som finns i kommunen, och den skyldighet som kommunen har enligt LAV. Utbyggnadstakten har varit låg de senaste åren (delvis på grund av omständigheter som har legat utanför kommunens kontroll), vilket motiverar en ökad utbyggnadstakt framöver. Det finns ett flertal områden i kommunen där behovet av allmänt VA under en längre tid har varit känt. Om det i ett område finns ett behov av allmänt VA i enlighet med 6 § LAV ska kommunen snarast tillgodose det behovet.</p> <p>Av propositionen till vattentjänstlagen (från 2005/2006) framgår att VA- huvudmannen bör ha rätt att följa en egen antagen plan för att ordna en allmän VA- anläggning, så länge inte detta görs i syfte att förhåla genomförandet av beslutet om verksamhetsområdet.</p>	<p><i>Kommunen bedömer att arbetet enligt inriktningarna kan och bör styras genom den ordinarie verksamhetsplaneringen. Kommunen anser också att den indelning som görs av inriktningar inom respektive utanför verksamhetsområde tydliggör vilken funktion som ansvarar för arbetet.</i></p> <p><i>Det finns ett behov av att under kommande år inleda ett arbete med att ta fram en ny översiktsplan för Falu kommun. Integreringen av översiktsplan och vattentjänstplan kan då förstärkas.</i></p> <p><i>De inriktningar som anges i VA-handlingsplanen bedöms generellt kunna utföras inom ramen för den ordinarie verksamheten. För rådgivning till fastighetsägare har en ny tjänst som VA-lots instiftats.</i></p> <p><i>Noteras. Eventuellt känsliga uppgifter har beaktats i framtagandet av vattentjänstplanen. Säkerhetsansvariga på Falu kommun och Falu Energi & Vatten har gått igenom texten med avseende på känslig information.</i></p> <p><i>För närvarande finns två redan beslutade verksamhetsområden där arbetet för VA-utbyggnad pågår och ett där arbetet pausats på grund av resursbrist. Arbetet i det området kommer återupptas när något av de två andra områdena närmar sig färdigställande. Dessa redan beslutade områden har bedömts behöva prioriteras innan ytterligare områden kan bli aktuella.</i></p> <p><i>Den tidigare beslutade utbyggnadstakten på i snitt 25 fastigheter per år är en avvägning mellan behovet av att ansluta områden till allmänt VA och möjligheten att finansiera VA-utbyggnaden utan betydande ökning av kostnaderna för de enskilda fastighetsägarna eller för VA-kollektivet som helhet eller tillförsel av skattemedel</i></p>

Redovisning av utvecklingsområden i översiktsplanen

Generellt saknas kopplingen till översiktsplanens utpekade områden för exploatering och/eller planeringsstrategins kommande arbeten. I den bedömning som gjorts i VA översikten skulle en rad och kolumn kunna ange hur områdena per avrinningsområde förhåller sig till den långsiktiga strategiska översiktsplaneringen. För att öka tydligheten är det en fördel om karta finns med över hur den översiktliga utvecklingen planeras.

Bland annat noteras följande:

Inom centrala Falun och Faluåns avrinningsområde finns pågående planering för bland annat Dalregementets etablering och utbyggnaden kring

Surbrunnsområdet/Kungsgårdsområdet. Det framstår i kartunderlaget som om dessa områden inte finns medräknade.

Länsstyrelsen saknar även de planer som finns på bebyggelse i närheten av Vällgården, söder om Stora Vällan samt invid Förlagssystem, bägge inom Liljans avrinningsområde.

Redovisning av detaljplanlagda områden Länsstyrelsen har erfarenhet av att det är viktigt att det av utbyggnadsplanen framgår både utbyggnad av allmänt VA till befintlig bebyggelse samt utbyggnad till planerad bebyggelse. Det finns annars en risk för att utbyggnad av allmänt VA till nybebyggelse försenar utbyggnaden till befintlig bebyggelse.

Kommunen anger i sin planeringsstrategi att det "Vid årsskiftet 2023/2024 fanns byggrätter i gällande detaljplaner för ungefär 1360 bostäder". Det saknas i vattentjänstplanen en redovisning och eller förhållningssätt gentemot dessa byggrätter och vilken belastning dessa outnyttjade byggrätter skulle få på allmänt VA om de används. Med fördel kan kartunderlag med redovisning av de outnyttjade detaljplanerna redovisas

Flexiblare behovsbedömning i LAV

När det gäller det andra stycket i § 6 LAV ("flexiblare behovsbedömning") ser Länsstyrelsen att det finns en risk att områden lyfts ut från kommunens utbyggnadsplan trots att området framöver kan behöva omfattas av verksamhetsområde för allmänt VA. Utifrån Länsstyrelsens bedömning kan ett område enbart undantas från kommunalt ansvar om det finns intresse hos de boende att ha en enskild lösning. Om det framöver skulle uppstå problem som inte går att lösa enskilt eller om viljan att lösa VA-frågan enskilt saknas bland de boende kan kommunen ändå bli ansvarig för vatten och avlopp. Länsstyrelsen motsätter sig inte på något vis att kommunerna undantar områden utifrån andra stycket i § 6 LAV, men vill passa på att dela med sig av sin syn på förutsättningarna samt sina farhågor.

Bedömning av betydande miljöpåverkan Länsstyrelsen noterar att kommunen bedömt att ingen betydande

Kommunen bedömer att de områden som pekas ut för exploatering i översiktsplan, fördjupade översiktsplaner och planeringsstrategi har beaktats i rimlig omfattning. I arbetet med vattentjänstplanen har planer, utpekanden eller önskemål om tillkommande bebyggelse utgjort en parameter i den prioriteringsmall som använts för VA-utbyggnad i områden som idag saknar kommunalt VA. Detta sammanfattas också för varje område i Bilaga till VA-översikt. Förändrade markanvändningar som pekas ut i översiktsplan och fördjupade översiktsplaner samt andra pågående planer finns att se i digitala kartor på kommunens hemsida.

Vid nyexploateringar som omfattas av detaljplan utreds lösning för VA-försörjningen i detaljplaneskedet. Vid nyexploatering utanför detaljplan beaktas möjligheten till VA-försörjning vid prövning av bygglov och förhandsbesked. Kommunen ser inte att det för Falu kommuns del finns en risk att nyexploateringar hämmar utbyggnadstakten till befintlig bebyggelse.

Inom detaljplanlagt område har VA-försörjningen lösts i detaljplanen. För de områden som omfattas av verksamhetsområde är det VA-huvudmannens ansvar att tillhandahålla VA-försörjning vid exploatering. VA-huvudmannen ges möjlighet att inkomma med synpunkter kring eventuella kapacitetsbrister under detaljplanearbetet.

Kommunen delar Länsstyrelsens bedömning att ett område enbart kan undantas från kommunalt ansvar om det bland annat finns intresse för att ha en enskild lösning för VA-försörjningen. Intresset är därför en av flera faktorer som behöver utredas för de områden som konstaterats ha ett behov av en förändrad VA-hantering. Den nya tjänsten som VA-lots ska arbeta med att utreda förutsättningarna för enskilda lösningar och kunna bistå fastighetsägare i att skapa en långsiktigt hållbar VA-försörjning.

Noteras.

<p>miljöpåverkan uppkommer av vattentjänstplanen. Länsstyrelsen har ingen invändning mot kommunens bedömning.</p> <p>Information Länsstyrelsens yttrande begränsar inte Länsstyrelsens möjligheter att framgent ställa krav enligt lag (SFS 2006:412) om allmänna vattentjänster om uppgifter framkommer eller omständigheter uppstår som föranleder sådana krav. Länsstyrelsen Dalarna har på grund av resursbrist valt att enbart lämna yttrande under samrådsfasen. Länsstyrelsen utgår från att kommunen tar till sig av de synpunkter som inkommer och att vattentjänstplanen i möjligaste mån revideras utifrån lämnade synpunkter. Länsstyrelsen kommer inte att lämna något ytterligare yttrande under utställningen för granskning, men vill passa på att trycka på att det är viktigt att kommunen redogör för inkomna synpunkter samt hur dessa har tagits omhand. Ni behöver inte meddela oss när det är dags för granskningsfasen, men vi ser gärna att ni meddelar när vattentjänstplanen slutligen är antagen.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p>Trafikverket Trafikverket har tagit del av ärendet Samråd om vattentjänstplan för Falu kommun och har inga synpunkter på samrådshandlingen men vill ändå skicka med nedanstående upplysningar som ska beaktas i den kommunala planeringen. Beträffande dagvatten- och skyfallshantering anser Trafikverket att nybyggnationer och hårdgörande av mark inte får innebära att avrinningen ökar till diken och trummor utmed den statliga infrastrukturen, varken mängd- eller hastighetsmässigt. Trafikverkets diken, trummor och andra anläggningar är enbart till för vägens/järnvägens avvattning, och tillkommande vatten får inte ledas till Trafikverkets infrastruktur. Trafikverket anser att dessa frågor ska utredas och hanteras i den översiktliga planeringen samt tidigt i planprocessen för respektive detaljplan. För information vill Trafikverket nämna att det i samband med nydragning av ledningar, eller arbeten på befintliga ledningar, som ligger inom Trafikverkets fastighet eller inom vägområdet utmed statlig väg behövs avtal och tillstånd från Trafikverket. Mer information kring detta finns på Trafikverkets hemsida: Ledningsärenden inom mark och järnväg - Bransch (trafikverket.se) Ansök om ledningsärenden inom vägområdet - Bransch (trafikverket.se)</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p>Privatpersoner</p>	
<p>S.K Gällande samrådet om vattentjänstplanen vill jag framföra synpunkter med fokus på att effektivisera huvudmannens arbete och minska kostnaderna för kommunens invånare. Det nämns på flertalet ställen att kostnaderna för underhåll och utbyggnad kommer öka. En uppskattning på fyrdubbling av VA taxan nämns som ett behov framgent. Samtidigt noterar jag att på inget ställe nämns hur man kan se över sitt interna arbete</p>	

för att möta framtidens krav och effektivisera arbetet. Som invånare noterar jag att det finns utrymme för effektivisering när det kommer till anläggning. Ett exempel är utbyggnad av VA nätet till Hökviken - Uggleviken. Där grävdes el ledningar ner för mindre än ett år sedan av FEV. Samtidigt spricker tidsplanen nu med 6–10 år för utbyggnad av VA i det området. Marken ska grävas upp igen med ett antal års fördröjning. Detta är ett tydligt exempel på hur avsaknad av samordning mellan avdelningar kan skapa dubbelarbete, förlänga ledtider och fördröja utvecklingen av vårt samhälle. Med samordning mellan avdelningar hade både vatten och el kunnat grävas ner samtidigt på olika djup.

Vi förstår att VA frågan är komplex och därför inkommer med följande förslag för ökad effektivisering och samordning av kommuninvånarnas resurser.

1. Översyn och samordning av huvudmannens arbete
 - En genomgång av huvudmannens organisation och arbetsprocesser bör genomföras för att identifiera effektiviseringsmöjligheter och minska administrativa ledtider. Detta bör finnas med i det systematiska utvecklingsarbetet.
 - Skapa tydligare samverkan mellan tekniska avdelningar, miljöförvaltningen och stadsplaneringen för att optimera resurser och minimera dubbelarbete.
2. Tidsplan
 - Då den reviderade utbyggnadsplanen ligger 6–10 år efter föregående tidsplan, efterlyser vi underlag som visar hur huvudmannen denna gång ska hålla tidsplanen.

Genom samordning kan kommunen skapa en mer hållbar och kostnadseffektiv VA-strategi som gynnar både huvudmannen och kommunens invånare.

J.M

Jag har tagit del av förslaget till Vattentjänstplan för Falu kommun (KS 0167/23) och vill härmed framföra mina synpunkter:

1. Anslutningsavgifter för fastigheter med befintliga avloppslösningar:

Det framgår att fastighetsägare förväntas betala anslutningsavgifter för kommunalt vatten och avlopp, oavsett om de avser att ansluta sig eller inte. För fastigheter som redan har investerat i fungerande enskilda avloppslösningar, kan denna ytterligare kostnad, som enligt uppgift kan uppgå till cirka 300 000 kronor, vara ekonomiskt betungande och upplevas som orättvis. Det är särskilt påfrestande för boende i mindre byar där huvudorsaken till utbyggnaden, såsom en större verksamhet, Dalagården, med tidigare bristfällig avloppshantering, samt ett antal privata fastigheter, redan har åtgärdats.

VA-utbyggnad tar många år för utredning, markavtal, planering, projektering och anläggande. Ibland sker behov av att åtgärda andra ledningar (exempelvis el) i snabbare takt vilket kan leda till att gatan behöver brytas upp ett par gånger under samma decennium. Vi har förståelse för att detta skapar frustration hos de boende i berörda områden, men tyvärr är det i den typen av fall oundvikligt. Det beror sällan på dålig planering eller samordning.

VA-huvudmannen och kommunen eftersträvar att utföra arbeten så kostnadseffektivt som möjligt, exempelvis genom att där så är möjligt samordna olika typer av markarbeten för att minska de totala kostnaderna.

Avseende tidplan så har utgångspunkten för VA-utbyggnadsplanen varit ett tidigare fattat politiskt beslut att VA-utbyggnadstakten till befintliga fastigheter ska vara i genomsnitt 25 fastigheter/år. Beslutet togs för att skapa en jämn utbyggnadstakt och minimera riskerna för att det uppstår förseningar som innebär att planen inte kan följas. Risken för förseningar minskas också genom att VA-utbyggnadsplanen avgränsas i tid till 12 år framåt, för att minska risken för oförutsedda händelser som kan påverka prioriteringar och tidplan för de områden som pekas ut i VA-utbyggnadsplanen.

Vid anslutning till det allmänna VA-nätet ska en anslutningsavgift erläggas. Anslutningsavgiften täcker en del av VA-huvudmannens kostnader för utbyggnaden. Fastighetsägaren kan ansöka till kommunen för att få ersättning för anläggning som blivit onyttig. Ersättning kan ges för VA-anläggning som är högst 10 år gammal och har anlagts enligt regelverk. Rätten till ersättning prövas i varje enskilt fall. Se mer under Frågor och svar om vattentjänstplanen:

<https://www.falun.se/bygga-bo--miljo/vatten-och-avlopp/vatten--och-avloppsutbyggnad/fragor-och-svar-om-va-planen.html>

<p>2. Krav på omfattande informationsinhämtning: Planen omfattar flera hundra sidor, vilket gör det svårt för enskilda fastighetsägare att sätta sig in i och förstå de långsiktiga konsekvenserna. Det vore önskvärt med en mer lättillgänglig sammanfattning och tydligare kommunikation kring hur planen påverkar olika intressenter. Ett möte med kommunens representanter i vår bystuga hade varit önskvärt innan denna plan fastlägges för att långsiktigt påverka utvecklingen och fastighetsinvesteringar i vår by.</p> <p>3. Alternativa lösningar ur krisberedskaps- och miljöperspektiv: Ur perspektiven krisberedskap, miljöpåverkan och kostnadseffektivitet för samtliga parter, anser jag att lokala avlopp och minireningsverk bör övervägas som ett alternativ till kommunalt vatten och avlopp. Dessa kan erbjuda hållbara och ekonomiskt fördelaktiga lösningar, särskilt i områden där befintliga system redan fungerar väl.</p> <p>Jag hoppas att dessa synpunkter beaktas i det fortsatta arbetet med Vattentjänstplanen. Tack för möjligheten att lämna ett yttrande.</p>	<p><i>Ett dokument som sammanfattar de delar som förmodats vara av störst intresse för allmänheten har nu tagits fram och kommer finnas med under granskningskedet.</i> <i>Vattentjänstplanen ska vara vägledande för den kommunala planeringen men utgör inte något beslut om vad som ska genomföras. Efter att vattentjänstplanen antagits kommer möten hållas i de byar som pekats ut innan några beslut som påverkar området fattas.</i></p> <p><i>Falu kommun delar uppfattningen att lokala anläggningar kan vara en hållbar och ekonomiskt fördelaktig lösning för många områden. I arbetet med vattentjänstplanen har det framkommit att det finns många områden i kommunen där det finns ett behov av en förändrad VA-hantering. Kommunen ser gärna att den förändrade VA-hantering kan åstadkommas genom lokala anläggningar. Under våren 2025 har därför en tjänst som VA-lots tillsatts. VA-lotsen ska arbeta med att vägleda byar och fastighetsägare i att ordna småskaliga VA-lösningar.</i></p>
<p>V.F Som så många gånger förr så är det en gedigen utredning gjord (med många fel) och skriven på ett språk som vi vanliga människor inte ska förstå. Allt för att vi som blir drabbade inte ska protestera när politiken återigen säger "Hela kommunen ska leva men ni på landsbygden får klara er helt själva, ni ska minsann betala lika mycket skatt som dem som bor i stan men ni får fixa VA själva, lika så med vägunderhållet".</p> <p>Bara den orättvisan med att i stan spolar och skottar kommunen ishockeyplaner till barnen, medans på landsbygden måste det ställas upp med ideella krafter för både spolning, skottning och underhåll för att barnen ska få åka skridskor, inte ens bidrag till vattnet kan man unna oss på landsbygden.</p> <p>Om jag förstår allt rätt så vill kommunen inte ansluta oss till det kommunala avloppet för det blir för dyrt för kommunen. Men då kan väl kommunen bygga en dricksvatten- och avloppsanläggning modell mindre, som drivs av kommunen så alla innevånare i denna kommun får ha samma service inom VA eftersom vi alla betalar lika mycket skatt.</p> <p>Är enormt less på att vi på landsbygden blir bortprioriterade i de flesta frågorna. Vi ska alla betala lika mycket skatt men får inte samma service. Hela kommunen ska leva, eller hur är det ni brukar säga?</p> <p>Istället för att gömma er bakom fina ord och utredningar som inte stämmer. Kom ut till oss och prata i klartext, var beredd på</p>	<p><i>Vad gäller VA så utgår utbyggnaden av kommunalt VA från en beslutad utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter per år. Utbyggnaden prioriteras utifrån behov och möjligheter i de olika områden som kan vara aktuella. Utbyggnad, drift och underhåll av den kommunala VA-anläggningen ska som utgångspunkt inte finansieras med skattemedel utan av VA-kollektivets medlemmar (de som är anslutna till kommunalt VA).</i></p> <p><i>Eftersom behovet av en förändrad VA-hantering är stort i kommunen så har en tjänst som VA-lots inrättats. VA-lotsen ska arbeta med att utreda förutsättningarna för enskilda lösningar och kunna bistå fastighetsägare i att hitta lokala lösningar för en långsiktigt hållbar VA-försörjning. I områden där det är lämpligt kan detta vara en fördelaktig lösning ur både ett beredskapsperspektiv, där man inte är beroende av en större kommunal anläggning för sitt dricksvatten och avlopp, och ur ett ekonomiskt perspektiv för den enskilde fastighetsägaren.</i></p> <p><i>Vattentjänstplanen ska vara vägledande för den kommunala planeringen men utgör inte något beslut om vad som ska genomföras. Efter att vattentjänstplanen antagits kommer möten hållas i de</i></p>

<p>att svara på alla våra frågor, stå för det ni vill göra, och var ärliga!!!</p>	<p><i>byar som pekas ut innan några beslut som påverkar området fattas.</i></p>
<p>J.F Fick hem ett brev av er angående vattentjänstplan (fastighet X) jag och min familj har precis installerat nytt avlopp och nytt vattenhåll, så vi är inte intresserade av någon utbyggnad av erat VA.</p>	<p><i>Noteras. I den tidigare VA-planen från 2014 angavs att Aspeboda, där berörd fastighet ligger, skulle få kommunalt VA, men detta kommer att ersättas av det som anges i vattentjänstplanen. I granskningsversionen av vattentjänstplanen kommer Aspeboda med omkringliggande områden att redovisas som ett område som kan komma att inkluderas i utbyggnadsplanen vid framtida revideringar. I granskningsversionen av vattentjänstplanen kommer utbyggnadsplanen att sträcka sig till och med år 2038. Området runt Aspeboda är komplext med ett flertal olika bebyggelsegrupperingar med olika förutsättningar, samtidigt som områdets läge i kommunen gör att hela området måste bedömas samtidigt. Vad den framtida lösningen för just er fastighet blir kommer att behöva utredas vidare.</i></p>
<p>B.E Avlopp i Aspeboda har det talats om i många år, bara undrar VARFÖR göra ett avloppssystem här ute? 1. Det har gjorts ett system från Vassbo ut till avfarten vid Ornäs, det har gjorts om MÅNGA gånger bytts ut pumpstationer m.m. 2. Att göra ett avloppssystem i Aspeboda med denna kuperade mark måste vara helt fel, dessutom troligtvis den mest besvärliga mark i hela kommunen. TÄNK OM o satsa vatten avlopp på NYA områden, här i Aspeboda låt de system som finns vara de fungerar bra i de flesta fall. (en del o gjorda) 3. Hört politiker prata om detta att NU ska det göras, man undrar vad de sysslar med. Gjordes inget med att lägga ner rör när det gjordes vattenledning mellan Falun o Borlänge, så varför då börja om på ruta 1 igen.' STOPPA vansinnet , har politiker inget bättre att hålla på med ofattbart hur dålig kunskap de har om detta område. Har hört lokalpolitiker säga NU ska det bli nya avlopp här i Aspeboda, vet inte om man ska skratta eller gråta över bara tanken. Sedan måste ju kostnaden diskuteras, vad räknar Kommunen med att en anslutning skulle kosta? 500 000 eller 1 miljon, säger bara GÖR OM O GÖR RÄTT. Använd skattemedel på rätt sätt, de som pratar ex om miljö. Bör nog läsa på en hel del till.' Jag företräder min dotter som är delägare i denna fastighet. Varför jag skriver så här, är för jag har bott här snart i 50 år och byggt en del hus bl a här i Aspeboda. Därför har jag kännedom om problemen med marken här ute.</p>	<p><i>I den tidigare VA-planen från 2014 angavs att Aspeboda, där berörd fastighet ligger, skulle få kommunalt VA, men detta kommer att ersättas av det som anges i vattentjänstplanen. I granskningsversionen av vattentjänstplanen kommer Aspeboda med omkringliggande områden att redovisas som ett område som kan komma att inkluderas i utbyggnadsplanen vid framtida revideringar. I granskningsversionen av vattentjänstplanen kommer utbyggnadsplanen att sträcka sig till och med år 2038. Området runt Aspeboda är komplext med ett flertal olika bebyggelsegrupperingar med olika förutsättningar, samtidigt som områdets läge i kommunen gör att hela området måste bedömas samtidigt. Vad den framtida lösningen för just er fastighet blir kommer att behöva utredas vidare.</i></p> <p><i>För de områden som inte ingår i VA-utbyggnadsplanen har kommunen gjort en kartläggning av behov. Kartläggningen kommer att ligga till grund även för annat arbete än utbyggnad av allmänt VA, exempelvis prioriteringar av insatser från tjänsten VA-lots som tillsattes våren 2025. VA-lotsen ska arbeta med att vägleda byar som är intresserade av att gemensamt ordna småskaliga VA-lösningar eller andra anläggningar för att lösa dagens VA-situation.</i></p>
<p>A.R Först måste jag berömma kommunen för en grundlig och väl genomförd plan som är lätt att följa genom uppdelningen i olika områden/avsnitt. Va-strategin beskriver övergripande ställningstaganden för va-</p>	

försörjning och riktlinjer för dess utveckling. Va-översikt som redovisar identifierade områden med behov av en förändrad va-hantering, inkl. en strategisk miljöbedömning.

Va-handlingsplanen beskriver områden som planeras för allmänt va samt områden med enskild va (enskilda fastigheter/gemensamhetsanläggningar). Uppskattar att kommunen rekommenderar fler gemensamhetsanläggningar, samt prioriterar områden med störst behov ur ett miljöperspektiv.

Slutligen skyfallsutredningen som gör en bedömning av vilka delar av den allmänna va-anläggningen som riskeras av skyfall och vilka åtgärder som krävs för att skydda den.

I Vattentjänstplanen framgår även vilka utmaningar kommunen står inför; Behov av mer vatten, behov att förnya gamla uttjänta ledningsnät och va-anläggningar, ytterligare krav på klimatanpassning och bättre rening och därutöver tillgång till ekonomiska resurser för genomförandet. Vad som dock inte framgår med önskvärd tydlighet i planen, är kommunens ansvar som tillsynsmyndighet, att ta fram en behovsutredning och tillsynsplan (gäller från 2016) som visar hur tillsynen har utförts hittills och ska utföras framgent med kontroll av Miljöbalkens efterlevnad.

Sista stycken här ovan är relevant för det förhållande som råder i vårt område i Bergsgården. Här har ingen miljötillsyn gjorts alls, vilket är ett krav för att kunna åberopa LAV (allmänt VA). Området Järgarvet i Bergsgården, utsågs 2003 som ett utredningsområde med behov av framtida förändrad va-hantering, alltså för över 20 år sedan. Beslut om att inrätta ett utökat verksamhetsområde genom att införliva övre byn med nedre byns VO togs 2019. Något naturligt samband mellan dessa byområden finns inte då sträckan mellan områdena består av en landsväg på 6-700 meter. I kommunens översiktsplan, som ingår i Vattentjänstplanen, anges att det största avståndet mellan bebyggelsegruppen får vara högst 200 meter för att kunna ingå i ett befintligt verksamhetsområde. Ännu, i januari 2025, har inget gräv/byggnadsarbete påbörjats.

Hade kommunen följt gällande lag, Miljösamverksam Sverige, sina ena regler samt föreskrifter från Havs- och vattenmyndigheten från 2016, alltså innan beslut om allmänt va togs, skulle inte detta område varit prioriterat för allmän va-anläggning, utan istället, där man vid tillsyn konstaterat att miljö kvalitetsnormer ej uppnåtts, i stället kunnat ge föreläggande om att åtgärda de brister som konstaterats. De senaste årens utveckling beträffande avloppsreningsverk för små enskilda anläggningar har exploaterad och erbjuder i dag en uppsjö av fullgoda anläggningar, ofta med bättre rening än det allmänna alternativet. Detta till en betydligt lägre kostnad än den som tas ut för en allmän va-anläggning.

Framtagandet av vattentjänstplanen har inte i uppdrag att uppfylla kommunens ansvar att ta fram behovsutredning och tillsynsplan enligt miljöbalken. Det ansvaret ligger på den nämnd som har tillsynsansvaret enligt miljöbalken, dvs Myndighetsnämnden för bygg- och miljöfrågor.

Vattentjänstplanen omfattar inte någon förnyad bedömning av förhållandena i Bergsgården eftersom detta område sedan tidigare har ett kommunfullmäktigebeslut om verksamhetsområde. Frågor som berör hanteringen under utbyggnadsprocessen besvaras av Falu Energi & Vatten som är VA-huvudman och ansvarar för utbyggnaden.

<p>Ytterligare en omständighet här i området att ta hänsyn till är att många fastighetsägare redan har gemensamt avlopp och även servitut på annans mark. Ett servitut hör till fastigheten och gäller oftast för obegränsad tid. Fastighetsägarna som har servitut vill givetvis ha detta samt gemensamt avlopp kvar. Hur är det tänkt att lösa detta?</p> <p>Som framgår är det flera olösta problem här, så mitt förslag är att man reviderar planen och gör ett omtag i enlighet med gällande lagar, kommunala bestämmelser samt den regionala Miljösamverkan som Falun deltar i tillsammans med Länsstyrelsen, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, och Jordbruksverket.</p> <p>Genom denna revidering skulle man kunna upphäva verksamhetsområde Järgarvet i Bergsgården, planera för överflyttning av den allmänna anläggningen till det i miljöhänsyn utsatta området vid Varpans östra strand (Uggelvik), samtidigt som man i Järgarvet i varje enskild fall, utför den fortfarande uteblivna miljötillsynen och ger rådgivning om hur enskilt eller gemensamt va, vid konstaterade brister, kan förbättras eller nyinstalleras av fastighetsägarna i området.</p> <p>I händelse av att detta förslag är ogörligt på grund av administrativa eller andra skäl så bör miljönämnden var angelägna om att följa gällande lagar och bestämmelser och rätta till de brister och ev. misstag som begåtts i samband med uppdragsbeskrivningen till FeV, (som enligt egen uppgift agerar enbart på uppdrag av miljöavdelningen), och bevilja tillstånd för egna va-installationer inom verksamhetsområde i de fall enskilda fastighetsägare önskar, givetvis under förutsättning att miljö kvalitetsnormer för miljö och hälsa följs.</p> <p>Några sista ord. De stora utmaningar med tillhörande höga kostnader som kommunen står inför i VA-frågan skulle kunna lösas med en omfördelning av kommunala medel, och använda resurserna som genereras från kommunens skattebetalare till dessas behov i första hand. De flesta kommuninvånare är nog mer betjänta av att ha vatten i kranen och slippa oroa sig för de negativa konsekvenserna av vattenavstämning, översvämmade bostäder etc. som blir följden av ett eftersatt va-underhåll, än att som kommunen tycks prioritera, pengar till div. lyxprojekt och/eller dåliga upphandlingar, ofta utan kontroll, i stället för att ta fullt ansvar för sina kärnuppgifter. Många gånger bortslösade pengar som skulle göra stor nytta i människors vardag. Jag som skattebetalare vill se en ansvarsfull hantering av kommunens ekonomi som i första hand gagnar de egna medborgarna.</p>	<p><i>Angående upphävande av verksamhetsområde så är detta inte en fråga som hanteras inom ramen för vattentjänstplanen. Länsstyrelsen har dock i ett tidigare tillsynsärende konstaterat att kommunen har ett ansvar att förse nämnda område med allmänt VA.</i></p> <p><i>De bedömningar som görs av Myndighetsnämnden för bygg- och miljöfrågor följer miljöbalkens regler. https://www.falun.se/bygga-bo--miljo/vatten-och-avlopp/vatten--och-avloppsutbyggnad/fragor-och-svar-om-va-planen.html</i></p> <p><i>VA-verksamheten ska bedrivas enligt självkostnadsprincipen och intäkterna från den VA-taxa som tas ut av VA-kollektivet får enligt lag inte överstiga nödvändiga kostnader. Grundtanken är att intäkterna från VA-taxan ska täcka kostnaden för att bedriva VA-verksamheten, inkluderat att underhålla och förnya ledningsnäten. Som utgångspunkt ska skattemedel alltså inte användas för det kommunala VA-nätet utan finansiering ska ske från VA-kollektivet.</i></p>
<p>A.S Jag är ägare till fastighet X som nu nyttjas som fritidshus men som jag har för avsikt att göra om till permanentboende framöver. Ett av mina starka skäl till denna plan är att området funnits med i förslag på införande av kommunalt vatten och</p>	<p><i>Noteras. Det är korrekt att Hillersboda, som yttrandet berör, inte ingår i VA-utbyggnadsplanen för den kommande vattentjänstplanen. Vattentjänstplanen har tidsatt utbyggnad av kommunalt VA till befintligt</i></p>

<p>avlopp. Vad jag förstår av handlingarna vill kommunen nu ändra detta i kommande Vattentjänstplan. Jag vill därför framföra ett önskemål om att införa kommunalt vatten och avlopp i området. Det skulle möjliggöra för fler att bo permanent i detta vackra område och säkerställa god hälso- och miljö-hänsyn.</p>	<p><i>bebyggelse utifrån en beslutad utbyggnadstakt på 25 fastigheter/år.</i></p> <p><i>I arbetet har det konstaterats att det finns ett behov av en förändrad VA-hantering i Hillersboda, men att det behövs ytterligare utredning för att bedöma om behovet behöver lösas genom kommunalt VA eller om det istället kan lösas genom en eller flera enskilda anläggningar på ett sätt som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.</i></p>
<p>K.H</p> <p>En generell kommentar vore att den medföljde en läsanvisning som talar om vilka förändringar som gjorts i planen jämfört med 2006 års utgåva. Skulle underlätta att hitta ökade krav eller förändringar.</p> <p>PM: Påverkan av skyfall: Inget att tycka eller säga om på den plats som vi har fritidshuset. Enviksbyn verkar inte beröras av skyfall reglementet. Själva är vi enbart kopplade till Vatten.</p> <p>PM : VA strategi: Ref.</p> <p>Inledning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I VA- handlingsplanen omsätts sedan denna strategi i handlingsplaner och utbyggnadsplan som beskriver hur, var och när VA-åtgärder ska genomföras. <p><i>Hittade enbart fyra områden som pekats ut två "beslutade" samt två planerade med när och var inget sagt om hur. Finns fler områden som ingår i verksamhetsområden och utanför, inget av dessa är med i hur, var och när.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • En långsiktigt hållbar VA-försörjning kan bidra till förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande och utveckling i hela kommunen. • Falun kommer i framtiden att behöva mer vatten än idag. Vattentäkter och vattenförsörjningssystem behöver utvecklas för att möta behovet. <p><i>Se då till att peka ut och stöda mindre vattenverksföreningar och låta dom behålla sina ledningsnät, typexempel är Enviksbyns vattenförening som nu ifrågasätts</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vattenförsörjningsanläggningarna behöver erforderligt skydd, upprättade föreskrifter, tillstånd samt redundans. <p>Se ovanstående, viktigt att behålla ur redundans och stöder MSB krav.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Många, cirka 50-60 % av de små avloppsanläggningarna i kommunen, uppfyller inte dagens krav och förorenar eller riskerar att förorena närbelägna vattendrag eller vattentäkter. Många enskilda avloppsanläggningar kommer därför att behöva åtgärdas. <p><i>Hur har man kommit fram till procentsatsen? Hur har man planerat konstaterande av vilka ? och hur planeras att åtgärden skall innefatta? kravnivå? Hur finansieras åtgärderna?</i></p>	<p><i>Ett dokument som sammanfattar de delar som förmodats vara av störst intresse för allmänheten har nu tagits fram och kommer finnas med under granskningskedet.</i></p> <p><i>Arbetet med vattentjänstplanen har studerat alla områden i kommunen där det utifrån karaktären skulle kunna vara ett kommunalt ansvar enligt 6 § Lagen om allmänna vattentjänster att bygga ut kommunalt VA. Utifrån resultaten har några områden tagits med i VA-utbyggnadsplanen. För att minimera risken för att längre fram behöva ändra i planeringen har tidplanen avgränsats till cirka 12 år framåt. Det innebär att enbart några områden ingår i den föreslagna VA-utbyggnadsplanen. Eftersom vattentjänstplanen enligt lag ska aktualitetsförklaras minst vart fjärde år kan nya områden läggas till löpande. På det viset kan också eventuell ny kunskap som framkommer i det löpande arbetet beaktas vid varje aktualitetsförklaring.</i></p> <p><i>Vattentjänstplanen pekar på behovet av att kommunen arbetar aktivt med att stötta lokala VA-lösningar där det är lämpligt, bland annat genom inrättandet av tjänsten som VA-lots. Vattentjänstplanen berör inte hur specifika anläggningar ska hanteras eftersom förutsättningarna kan skilja mycket mellan olika områden.</i></p> <p><i>Med små avloppsanläggningar avses det som tidigare har kallats enskilda avloppsanläggningar, det vill säga anläggningar som inte ägs och sköts av VA-huvudmannen. Stycket baseras på kunskap hos kommunens miljöavdelning. För att komma tillrätta med problemet behöver myndighetsnämnden för</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> • Skapa tillräckliga resurser för tillsyn av enskilda avlopp samt gemensamma dricksvattenanläggningar. <p><i>Kommer det att ansvaras och skötas av FEV?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skapa resurser som kan stötta lokala föreningar och bybor som önskar skapa gemensamma VA-lösningar utanför kommunalt verksamhetsområde. <p><i>Bra initiativ, bra om det blir även i anslutning till verksamhetsområden</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skapa förståelse hos fastighetsägare med enskild VA-försörjning om vikten av att regelbundet kontrollera funktionen hos både dricksvatten- och avloppsanläggningar. <p><i>I vilken regi skall kontrollerna utföras? Svårförståeligt om alla fastighetsägare skall bli "experter"</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Genom kontinuerlig information och dialog med medborgarna öka förståelsen för vattenfrågan i vid bemärkelse – vårt dricksvatten och hur brukandet av alla slags avlopp påverkar hälsa och miljö. <p><i>Ambitionen är god men var syns realiseringen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • VA-planeringen ska så långt det är möjligt styras genom god framförhållning och kommunikation med berörda medborgare. <p><i>Vem och vilka? I nyetablerade områden finns ju "medborgare".</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Anläggande och drift av allmänna, gemensamma och enskilda VA-anläggningar anpassas till ett förändrat klimat. <p><i>Vilket håll som klimatet ändras åt bör nog försöka ansättas, varmare, blötare, längre perioder, etc</i></p> <p>Cirkularitet eftersträvas och nyttjande av avloppsresurser möjliggörs där detta är möjligt.</p> <p><i>Detta uttalande/påstående rimmar inte med centrala avloppslösningar, i dessa "slänger man bort" vatten ner i vatten, åar och sjöar. Cirkularitet i sitt sammanhang, är att ha Eget vatten och egen avloppslösning!!</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Områden som är på väg (eventuellt skall) införlivas • Vid prioritering av områden för utbyggnad av allmänt VA ska behov av en förändrad VA-hantering och möjligheterna för utbyggnation vägas samman. <p><i>Här är Enviksbyns ett perfekt exempel på svårigheterna med att anlägga centralt VA i en rullstensås med ca 200 m mellan fastigheterna, , mycket oekonomiskt och alternativen är betydligt billigare och renare.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • I områden som vägs mot varandra prioriteras skydd av hälsa högre än miljöskydd. • När områden som pekats ut i VA-utbyggnadsplanen ska anslutas till den allmänna anläggningen ska utgångspunkten initialt vara att både vatten och spillvatten byggs ut. Om det är klarlagt att behov av att lösa VA-situationen i ett större sammanhang enbart föreligger för en enstaka vattentjänst kan dock en sådan utbyggnad vara aktuell. <p><i>Påpekar att i vårt område finns vatten redan hos alla utom några sommarbostäder, som kan erbjudas vatten från grannar, det kunde inte förre VD förlika sig med</i></p>	<p><i>bygg- och miljöfrågor bedriva tillsyn över de små avloppsanläggningarna och vid behov förelägga om åtgärder, enligt https://www.falun.se/bygga-bo--miljo/vatten-och-avlopp/sma-avlopp/tillsyn-av-avlopp.html</i></p> <p><i>Ansvaret för tillsyn av små avlopp ligger inte hos FEV. FEV ansvarar för VA inom beslutade verksamhetsområden för kommunalt VA. Myndighetsnämnden för bygg- och miljöfrågor ansvarar genom miljöavdelningen för tillsyn av små avlopp.</i></p> <p><i>Fastighetsägare med enskild VA-försörjning ansvarar själva för att kontrollera anläggningarnas funktion. Kommunen kan bidra genom att öka medvetenheten om vikten av regelbundna kontroller, bland annat genom miljöavdelningens tillsyn och information på falun.se. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen har anställt en VA-lots som ska vägleda byar och fastighetsägare i att ordna småskaliga VA-lösningar.</i></p> <p><i>Vid nyexploatering som omfattas av detaljplan utreds lösning för VA-försörjningen i detaljplaneskedet. Vid nyexploatering utanför detaljplan beaktas möjligheten till VA-försörjning vid prövning av bygglov och förhandsbesked.</i></p> <p><i>Punkten kring cirkularitet ligger under rubriken "inom kommunalt verksamhetsområde" och avser således i det här fallet en ambition för arbetet med den kommunala VA-anläggningen. Cirkularitet för en allmän VA-anläggning kan exempelvis vara att återvinna näringsämnen från avloppsvatten för att kunna återföra näringen till jordbruksmark.</i></p> <p><i>Vattentjänstplanen omfattar inte någon förnyad bedömning av förhållandena i Enviksbyn eftersom detta område sedan tidigare har ett kommunfullmäktigebeslut om verksamhetsområde. Frågor som berör hanteringen under utbyggnadsprocessen besvaras av Falu Energi & Vatten som är VA-huvudman och ansvarar för utbyggnaden.</i></p>
--	---

- Det finns möjlighet att ansöka om ett tillfälligt avlopp i väntan på utbyggnad av allmänt VA. Detta förutsätter att det finns beslut om verksamhetsområde och tidplan för VA-utbyggnaden.

Detta skulle vi verkligen vilja ifrågasätta och diskutera i detalj, med de svar som erhållits från kommunens handläggare och jurister.

Utanför verksamhetsområde:

- Uppmuntra och erbjuda stöd till fastighetsägare för att underlätta bildande och enskild drift av gemensamhetsanläggningar där området bedöms som lämpligt.
- Kommunen ska, genom bland annat VA-rådgivning, verka för kunskapsutveckling, informations spridning och att skapa hållbara VA-lösningar inom enskild VA-försörjning.
- Små avloppsanläggningar i kommunen ska vara godkända av tillsynsmyndighet och fastighetsägare ska ha kunskap om anläggningens skick samt vilka krav som finns för enskilda avloppsanläggningar.
- Förhandsbesked/bygglov bedöms bland annat utifrån sitt geografiska sammanhang med hänsyn till VA-förhållandena i området. Bedömningen bör vara restriktiv i de fall VA-problem finns eller kan uppstå till följd av byggnation.
- När flera nybyggnationer sker i anslutning till varandra ska gemensamhetsanläggningar förordas för VA-försörjningen där det bedöms vara lämpligt.

Verkar vara ett paradigmskifte hos Kommun och FEV, vill verkligen se att dessa fem paragrafer implemteras i all framtida utbyggnad/uppgradering.

Konstaterande:

Strategin innehåller mycket lite information om hur centrala avloppsanläggningar kommer att hanteras eller påverkas. Vore på sin plats om det ses som huvudalternativet för VA verksamheten

Fortsättning följer:

Skummade bakgrunddokument:

Bilaga VA-översikt

Ett mycket gediget dokument med identifierade bebyggelse med ett eventuellt behov av förändrad VA-hantering: Tabeller och en trolig besluts matris är lätt att följa område för område. Men jag saknar några saker: Hanteringen av bebyggelse som inte täcks av detta dokument, ligger de helt utanför eventuella åtgärder inom en överskådlig framtid?

Mer specifikt, När jag försöker hitta dessa tabeller som gäller för Enviken, Enviksbyn och fortsättningen mot Linghed så finns ingen tabell eller något sagt.

Kan du/ni motivera detta, det finns bebyggelse även där som inte innefattas av gamla beslut om verksamhetsområden.

Denna punkt är ett allmänt ställningstagande kring möjligheten att skapa en tillfällig lösning för VA-försörjning i väntan på allmänt VA. Möjligheten att anlägga ett tillfälligt avlopp bedöms i varje enskilt fall och under förutsättning att fastigheten ansluts till det allmänna VA-systemet när det har färdigställts. Vid varje enskilt beslut för nytt avlopp ska möjligheten att anlägga ett sådant tas med hänsyn till skyddet för dricksvatten.

Syftet med VA-strategin är att ange övergripande ställningstaganden och riktlinjer för VA-försörjningen. Hur arbetet bedrivs vid de centrala avloppsanläggningarna är upp till VA-huvudmannen Falu Energi & Vatten och kan inte regleras i kommunala planer.

Bebyggelse som inte täcks av dokumentet kan vara utelämnad av olika skäl:

1. Området är redan inom verksamhetsområde för kommunalt VA.
2. Området har i nuvarande bedömning inte bedömts ha ett behov av en förändrad VA-hantering.
3. Området har en bebyggelsestruktur som innebär att det inte finns ett kommunalt ansvar för VA-försörjningen enligt 6 § Lagen om allmänna vattentjänster.

VA-handlingsplan

""För att åstadkomma en säker och långsiktigt hållbar VA-försörjning inom kommunalt verksamhetsområde behöver arbetet inriktas enligt följande. För genomförande av arbetet krävs erforderliga ekonomiska resurser. VA-taxan behöver anpassas för att kunna möta kommande behov.""

Ekonomiska resurser?

-Hur är finansiering tänkt att ordnas? Lån/skattehöjningar eller förtida uttag på befintliga system?

VA-taxan behöver anpassas till kommande behov: Hur/var hittar man behoven för framtiden? Vilka prioriteringar är gjorda mellan A.Uppgradering av befintligt ledningsnät, B.Utökade krav på mängden avloppsvatten i centrala-reningsverk.C.

Nytableringar av ledningsnät. D. Uppgradering av enskilda vatten och avlopp till nutida kravstandard.

Sista punkten i tabellen: Circularitet, Det ultimata realiseringen som beskriver circularitet borde väl vara att där så möjligt (gles bebyggelse) all fastigheter har sin egen brunn(tar upp från grundvatten) och en egen avloppsanläggning som ger tillbaka renat spillvatten till marken.

""Utbyggnadsplanen är vägledande och fungerar som underlag för beslut vid utökning av det kommunala verksamhetsområdet.

Utbyggnad till de områden som anges i utbyggnadsplanen påbörjas efter att de pågående utbyggnadsprojekten inom redan beslutade verksamhetsområden i Enviksbyn, Bergsgården och Hedgårdarna har färdigställts. Arbetet med utbyggnad i de redan beslutade verksamhetsområdena beräknas pågå under perioden 2024-2029.""

Enda som är att tillägga är att Östra Enviksbyn skulle omplaceras till utredningsområden och hanteras som de fastigheter som ligger söder om Marnäsån och har södra Lingan som recipient.

Att skapa ett rationellt och ekonomiskt alternativ. Detta efter att ha sett kalkyler för ledningsdragning och hur dessa ledningar slingrar sig genom rullstensåsen och våtmarker..

Där t.o.m. centrala avloppsledning är tänkta att dras genom sekundärt vattenskyddsområde, till miljonkostnad för 150 m ledning i ett fall.

Dessutom att införa centralt vatten även om 73 bybor skrivit på en protestlista. Ett behov att jämföra dagens teknik för att ta hand om avloppsvatten och återföra den till mark och grundvatten.

Föreslagen avloppslösning pumpar upp vattnet till reningsverket som sedan släpper ut det i sjön och kommer senare ner till Norra Lingan där djupbrunnarna för Falu vattenverk finns. Överuttag av vatten kommer att generera inträngning av sjövattnet i brunnarna.

För de områden som nämns (Enviken, Enviksbyn och vidare mot Linghed) så ingår inte detta i planen eftersom de ligger inom redan beslutat verksamhetsområde för allmänt VA. Allmänt VA kommer att byggas ut under de närmaste åren.

Grundtanken är att VA-taxan ska finansiera såväl utbyggnad som underhåll av det allmänna VA-systemet. Hur den behöver förändras är upp till politiska beslut utifrån de behov som kan identifieras.

Vattentjänstplanen omfattar inte någon förnyad bedömning av förhållandena i Enviksbyn eftersom detta område sedan tidigare har ett kommunfullmäktigebeslut om verksamhetsområde. Frågor som berör hanteringen under utbyggnadsprocessen besvaras av Falu Energi & Vatten som är VA-huvudman och ansvarar för utbyggnaden.

För att minimera risken för att längre fram behöva ändra i planeringen har VA-utbyggnadsplanen avgränsats till cirka 12 år framåt. Det innebär att enbart några områden ingår i den föreslagna VA-

<p><i>För att minimera belastning på brunnarna så bör man inte ansluta fler fastigheter till kommunens system, detta av den enkla anledningen att det redan finns ett ledningsnät och vattenförsörjning via Enviksbyns Vattenförening. Ur säkerhetssynpunkt och redundans så skall man inte "byta ut " detta med kommunens vatten.</i></p> <p><i>Kontentan från planen för närmaste 10-15 åren ser jag som ytterst tunn:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Två beslutade men har inte hittat beslutsdatum , år eller datum -Två utredningsområden, när det finns ett mycket gediget bakgrundsmaterial <p><u>VA-översikt</u></p> <p><i>Denna hann jag inte läsa/skumma innan stopp datum, tar mig omaket i ett senare skede</i></p> <p><i>Två funderingar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Enviken, Enviksbyn och Norra och Södra Linan hittar jag inte i dokumentet. <p><i>Enviksbyn reningsverk , finns den inritad på någon karta öververksamhetsområden? Jag har inte kunnat hitta det på någon karta, varken tillsänd eller...</i></p>	<p><i>utbyggnadsplanen. Eftersom vattentjänstplanen enligt lag ska aktualitetsförklaras minst vart fjärde år kan nya områden läggas till löpande. Det bör noteras att vattentjänstplanen inte utgör ett beslut om VA-utbyggnad, utan den visar kommunens planer framåt. Beslut sker när kommunfullmäktige fattar beslut om verksamhetsområde.</i></p> <p><i>De områden som nämns ingår inte i planen eftersom de ligger inom redan beslutat verksamhetsområde för allmänt VA.</i></p> <p><i>VA-infrastruktur som reningsverk visas av sekretesskäl inte på kartor.</i></p>
<p>M.A</p> <p>Angående vattentjänstplan KS 0167/23 vill jag framföra mina åsikter kring Hillersboda.</p> <p>Jag skriver till er för att uttrycka min oro och kritik angående den föreslagna tvångsanslutningen till kommunens VA-system. Som boende i Hillersboda anser jag att det finns flera faktorer som borde beaktas innan ett sådant beslut genomförs.</p> <p>För det första menar jag att tvångsanslutning till VA-systemet inte tar tillräcklig hänsyn till de individuella förhållanden som finns i byn.</p> <p>Det finns en rad faktorer som kan påverka möjligheten eller viljan att ansluta sig till det kommunala VA-nätet, såsom ekonomiska aspekter. Flera har nyligen investerat i sina enskilda anläggningar.</p> <p>Med mindre, enskilda avloppsanläggningar, blir konsekvensen av vad ni kallar "enskilda händelser" inte lika omfattande. Hur många kubikmeter avloppsvatten släpps ut i sjön Seckan, där får och kor dricker, när det kommunala avloppssystemet hanterar en "enskild händelse"?</p> <p>Med de oroligheter och krig som pågår i världen just nu torde elnätet vara ett tydligt mål att slå ut. Hur fungerar ett kommunalt VA-system utan strömförsörjning? Hur ska vi lantbrukare då hantera en sådan situation? Det enskilda avloppet fungerar utan ström.</p>	<p><i>Hillersboda fanns med i den äldre VA-utbyggnadsplanen men finns inte med i vattentjänstplanens förslag till VA-utbyggnadsplan. Området pekas i vattentjänstplanen ut som ett av många utredningsområden i kommunen. Det innebär att det i arbetet har konstaterats att det finns ett behov av en förändrad VA-hantering i Hillersboda, men att det behövs ytterligare utredning för att bedöma om behovet behöver lösas genom kommunalt VA eller om det istället kan lösas genom en eller flera enskilda anläggningar på ett sätt som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.</i></p> <p><i>Kommunen delar uppfattningen att alternativa lösningar med lokala anläggningar kommer att utgöra en viktig del i VA-försörjningen utanför tätorterna. Där de är lämpliga att anlägga bidrar de också till en minskad sårbarhet vid en eventuell krishändelse. Under våren 2025 har därför en tjänst som VA-lots tillsatts. VA-lotsen ska arbeta med att vägleda byar och fastighetsägare i att ordna småskaliga VA-lösningar.</i></p> <p><i>Utbyggnad av kommunalt VA styrs av 6 § Lagen om allmänna vattentjänster. Där anges att kommunen, när vissa förutsättningar är uppfyllda, är skyldig att ordna en kommunal VA-anläggning. Möjligheterna att påverka processen är således begränsade för både kommunen och den enskilde. Vattentjänstplanen</i></p>

<p>Vidare anser jag att den nuvarande processen för tvångsanslutning inte ger tillräcklig information eller möjlighet för berörda att påverka beslutet.</p> <p>Det är avgörande att det finns en transparent och rättvis process där boende får möjlighet att förstå konsekvenserna av en tvångsanslutning och att alternativa lösningar beaktas.</p> <p>Jag förstår att kommunens VA-system är viktigt för både hälsa och miljö, men jag anser att man måste väga detta mot de negativa konsekvenser som en tvångsanslutning kan medföra för enskilda hushåll och gårdar, både ekonomiskt och praktiskt. Därför vill jag uppmana till en omvärdering av detta, med förslag om att erbjuda alternativa lösningar för dem som inte har möjlighet eller vilja att ansluta sig till VA-systemet.</p> <p>Jag ser fram emot att få en dialog kring dessa viktiga frågor och hoppas att min synpunkt tas i beaktande för att finna en lösning som både gynnar samhället och respekterar individens valmöjligheter.</p> <p>Tack för er uppmärksamhet och jag ser fram emot ert svar.</p>	<p><i>utgör inget formellt beslut om VA-utbyggnad utan visar kommunens planer framåt.</i></p> <p><i>Kommunen delar dock uppfattningen att det är viktigt med en transparent process med tidig information och förankring hos de som berörs. Tanken är att informations- och dialogmöten ska hållas i områden som berörs av utbyggnad av kommunalt VA i god tid innan kommunfullmäktige fattar ett formellt beslut om verksamhetsområde.</i></p>
<p>A.O</p> <p>Hej jag vill komma med synpunkter på vattentjänstplanen som ni skickade till oss före jul.</p> <p>Det var väldigt omfattande läsning lite svårt att greppa vad det innebär för våran by? känns som info om det här hade kunnat varat mycket bättre. Det talas i utredningen om provtagningar hur har dom gått till och när på året? Känns som att ni inte vill diskutera den här frågan först och sen ta beslut.</p> <p>Det står att jordbruksmarken läcker näring hur ser fördelningen ut mellan enskilda avlopp och jordbruket?</p>	<p><i>Ett dokument som sammanfattar de delar som förmodats vara av störst intresse för allmänheten har nu tagits fram och kommer finnas med under granskningsskedet.</i></p> <p><i>Hillersboda fanns med i den äldre VA-utbyggnadsplanen men finns inte med i vattentjänstplanens förslag till VA-utbyggnadsplan. Området pekas i vattentjänstplanen ut som ett av många utredningsområden i kommunen. Det innebär att det i arbetet har konstaterats att det finns ett behov av en förändrad VA-hantering i Hillersboda, men att det behövs ytterligare utredning för att bedöma om behovet behöver lösas genom kommunalt VA eller om det istället kan lösas genom en eller flera enskilda anläggningar på ett sätt som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.</i></p> <p><i>Konstaterandet att jordbruksmarken läcker näring baseras på nationella kartläggningar utifrån bland annat markanvändning. I VISS, som är den nationella portalen för vattenförvaltning, anges att Hillersbodbäcken har en betydande påverkan från jordbruk baserat på en sådan analys, se viss.lansstyrelsen.se - sök på Hillersbodbäcken. Kommunen har inga egna mätningar av näringsämnen i Hillersbodbäcken och fördelningen mellan enskilda avlopp och jordbruk är okänd.</i></p>
<p>U.F & C.F</p> <p>Har översiktligt försökt ta del av den omfattande skrivning som Falu Kommuns Vattentjänstplan utgör. Detta med anledning av att vår fastighet X tycks vara berörd, detta då vi ombetts att ta del av planen! I foljebrevet står att: "Er fastighet är belägen i</p>	<p><i>Ett dokument som sammanfattar de delar som förmodats vara av störst intresse för allmänheten har nu tagits fram och kommer finnas med under granskningsskedet.</i></p>

<p>ett område som pekats ut för utbyggnad av allmänt VA i den tidigare VA-planen som nu kommer att ersättas” - slut på citat! Då undertecknade har sett fram emot att - avloppsfrågan isynnerhet - skulle få en kommunal lösning istället för nuvarande enskilda avlopp - tog undertecknad del av det nya förslaget till Vattentjänstplan! Såvitt jag kunnat finna omnämns knappast i den kommunala Vattentjänst -planen det område som vår fastighet ligger i (Österkvarn -Hunsen) annat än i samband med enskilda avlopp - där man framhåller att det ska vara minst 200 meter mellan befintlig vattentäkt och anläggande av enskilt avlopp! Trots detta har kommunen nyligen - under 2024 - godkänt ett enskilt avlopp för en fastighet invid sjön Hunsen belägen närmare än 200 meter från vår borrade vattentäkt! Detta trots att vi påpekade detta redan under bygglovsprocessen! Så jag har svårt att förstå hur reglerna i Vattentjänstplanen efterlevs från kommunens sida</p> <p>Ej heller har jag kunnat utläsa om/när det ska komma att dras fram kommunalt VA till berörda fastigheter i angivet område - Österkvarn - Hunsen!</p> <p>Vår åsikt är att ska ett eftertraktat område kunna utvecklas - som jag tror berört område Österkvarn - Hunsen är - bör Kommunalt VA framdras- detta inte minst för framtida ny bebyggelse!</p> <p>Såvitt vi kunnat utläsa av detta förslag till Vattentjänstplan fortsätter osäkerhet om VA - frågor för området att föreligga - detta då inget kan utläsas i planen om detta!</p>	<p><i>I arbetet med vattentjänstplanen har det aktuella området bedömts inte ha behov av kommunalt VA, bland annat eftersom det finns en gemensam dricksvattenanläggning i delar av området. Kommunen har under våren 2025 inrättat en tjänst som VA-lots. VA-lotsen ska arbeta med att utreda förutsättningarna för enskilda lösningar och kunna bistå fastighetsägare i att hitta lokala lösningar för en långsiktigt hållbar VA-försörjning. I områden där det är lämpligt kan detta vara en fördelaktig lösning ur både ett beredskapsperspektiv, där man inte är beroende av en större kommunal anläggning för sitt dricksvatten och avlopp, och ur ett ekonomiskt perspektiv för den enskilde fastighetsägaren.</i></p> <p><i>Antal meter skyddsavstånd mellan enskilda avloppsanläggningar och vattentäkter varierar beroende på markförhållanden. Om ni har frågor kring ett specifikt ärende är ni välkomna att kontakta miljöavdelningen via miljo.livsmedel@falun.se eller telefon och be dem utreda vad som hänt på aktuella fastigheter.</i></p>
<p>I.B & U.B</p> <p>Jag fick tidigare brev om att det pågår samråd kring ny vattentjänstplan och att man kan inkomma med synpunkter på det.</p> <p>Det vill jag såklart göra. Har försökt "trycka på" i frågan tidigare, tex till politiker, men nu har man som sagt chansen ordentligt.</p> <p>Det här gäller synpunkter från fastighet X i Övre Kvarntäkt i Toftbyn. Adress X.</p> <p>Tror inte det tillhör samma karta/plan som Toftbyn, eftersom vi ligger längst upp och längst in, så vi kan ha en annan plan är själva Toftbyn.</p> <p>Jag har försökt läsa igenom handlingarna, men jag ser inte hur planen ser ut för vår del nu. Tidigare tror jag det låg i planen att vi skulle "få" VA även till oss. Men om jag får gissa så är det inte aktuellt längre, med tanke på hur det ser ut i övriga kommundelar. Jag tror inte vi är prioriterade längre. Men jag har som sagt inte kunnat se det i handlingarna.</p> <p>Jag kan däremot skicka in våra synpunkter och vår STORA önskan om hur vi vill ha det här.</p>	<p><i>Det är korrekt att Kvarntäkt fanns med i den äldre VA-utbyggnadsplanen men inte finns med i vattentjänstplanens förslag till VA-utbyggnadsplan. Området pekas i vattentjänstplanen ut som ett av många utredningsområden i kommunen. Det innebär att det i arbetet har konstaterats att det finns ett behov av en förändrad VA-hantering i Kvarntäkt, men att det behövs ytterligare utredning för att bedöma om behovet behöver lösas genom kommunalt VA eller om det istället kan lösas genom en eller flera enskilda anläggningar på ett sätt som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.</i></p> <p><i>Kommunen delar uppfattningen att alternativa lösningar med lokala anläggningar kommer att utgöra en viktig del i VA-försörjningen utanför tätorterna. Där de är lämpliga att anlägga bidrar de också till en minskad sårbarhet vid en eventuell krishändelse. Under våren 2025 har därför en tjänst som VA-lots tillsatts. VA-lotsen ska arbeta med att vägleda byar och fastighetsägare i att ordna småskaliga VA-lösningar.</i></p>

Vi har idag enskilt avlopp och vatten. Egen brunn, och avloppet gjordes om helt och hållet för ca 5 år sedan när vi totalrenoverade huset.

Så vill vi fortsätta ha det. Vi vill INTE ha kommunalt vatten och avlopp.

Att få kommunalt vatten och avlopp till vår fastighet skulle vara katastrof för oss. Av flera anledningar.

Dels skulle det vara droppen som får den ekonomiska bägaren att rinna över.

Vi bor på en släktgård som farfars far byggde och när vi tog över fick vi fixa precis ALLT, eftersom mycket inte var gjort sedan andra världskriget. Det har kostat skjortan, men det har det varit värt, eftersom vi bor på den plats vi helst vill bo på.

Vi klagar inte, och vi bor i paradiset, men allt går till gården och lånen redan nu.

- Skulle vi få den här engångskostnaden som indragning av kommunalt vatten och avlopp skulle innebära, så skulle det inte gå. Vi kan inte låna mer, och kassan är slut. Det är den enskilt största anledningen. Det skulle INTE gå.
- Dessutom har vi helt fungerande och godkänt system idag.
- Vi skulle dessutom få mer månadskostnader som vi inte heller skulle klara av
- En annan aspekt är tanken kring kontinuitetsplanering och säkerhet. Vi som har enskilt vatten och avlopp klarar oss bra även om vi får påverkan på det kommunala vattnet. Idag finns många sätt att slå ut ett samhälle och att förorena vattenförsörjningen är ju ett sätt. Vi med eget klarar oss om det händer.
- En stor anledning till att vi vill bo här, är självförsörjningsgraden. Vi jagar, fiskar, odlar, hugger, eldar, bygger. Vi klarar oss bra oavsett vad som händer. Ska vi flytta detta viktiga i händerna på någon annan, så försvinner en av bidragen till "vi klarar oss själva här".

Sammanfattningsvis: Nej, vi vill absolut inte att det byggs ut till oss. Det skulle vara det värsta som skulle kunna hända oss. Då skulle vi få sälja.

F.B & D.B

Beredskap

Vårt främsta skäl att vi finner det olämpligt att ansluta Kvarntänt till kommunalt vatten och avlopp är av beredskapsskäl. Att ansluta ytterligare fastigheter till det kommunala systemet ökar sårbarheten i samhället. Idag är enskilda vatten och avlopp en resurs eftersom de fastigheter med enskilda anläggningar inte är beroende av det kommunala systemet utan därmed klarar sig själva vid exempelvis olika former av sabotage, såsom till exempel sabotaget i Bollnäs i oktober 2024 och de misstänkta sabotagen i Bollebygd och Tranemo i december 2024. Detta gör att de som har egna anläggningar inte belastar samhället vid kris, krig, misstänkta eller bekräftade sabotage, naturkatastrofer med mera, utan klarar sig själva och utan hjälp från samhället. Även utbrottet av

Kvarntäkt fanns med i den äldre VA-utbyggnadsplanen men finns inte med i vattentjänstplanens förslag till VA-utbyggnadsplan. Området pekas i vattentjänstplanen ut som ett av många utredningsområden i kommunen. Det innebär att det i arbetet har konstaterats att det finns ett behov av en förändrad VA-hantering i Kvarntäkt, men att det behövs ytterligare utredning för att bedöma om behovet behöver lösas genom kommunalt VA eller om det istället kan lösas genom en eller flera enskilda anläggningar på ett sätt som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

cryptosporidium i Östersund år 2010 då hälften av stadens invånare fick magsjuka, finns färskt i minnet. Boenden i fastigheter som har egna vatten- och avloppsanläggningar, såsom i Kvarntäkt, skulle inte drabbas av denna form av massinsjuknande utan skulle istället fortsätta vara friska och därmed inte belasta samhället såsom exempelvis uppsöka vårdcentraler, vara hemma från samhällsviktiga jobb med mera. De med egna anläggningar kan istället på olika sätt bidra till att fortsätta hålla igång samhället. Forskning har även visat att förekomsten av kroniska, inflammatoriska tarmsjukdomar har ökat i Jämtland och Härjedalen till följd av det massinsjuknande av kryptosporidium som skedde pga det smittade vattnet från det kommunala vattensystemet. Detta ökar belastningen av samhället och hade kunnat undvikas om fler hade haft egna anläggningar och därmed inte fått Kryptosporidium. Att ansluta ytterligare fastigheter till samma ett och samma system är därmed att betrakta som mycket sårbart för samhället.

Miljö

De fastigheter med egna vatten- och avloppsanläggningar finns utspridda över en stor yta och det är därmed glest mellan anläggningarna. Detta torde medföra att påverkan på miljön blir ytterst begränsad. Många (eller alla) anläggningar i Kvarntäkt är mest troligt av typen slamavskiljning med infiltration vilket är en robust och beprövad teknik som normalt ger tillräcklig rening av avloppsvatten. I den miljö som finns här i Kvarntäkt, dvs god mark för infiltration (ej för genomsläpplig men inte heller för ogenomsläpplig), glest mellan anläggningarna och på det stora hela taget få anläggningar, torde belastningen på miljön därmed inte vara av betydelse och därmed inte ett problem. Vattenprover från vår egen vattentäkt visar på en mycket god vattenkvalitet och ingen påverkan av avloppsvatten. Detta visar på att reningen av avloppsvattnet är tillräcklig innan det når grundvattnet.

Kostnader

Kostnaderna för den enskilde finner vi dessutom som oskäligen i förhållande till eventuella miljövinster. Äldre som inte har råd med installationen kan tvingas lämna sina hus, ibland till att bli ödehus, för att flytta till lägenheter. Bostadsbristen är redan ett faktum och vi önskar därmed inte ytterligare spä på detta genom att tvinga människor som redan har hus att överge dessa för att konkurrera på den hårt belastade bostadsmarknaden. Det sista samhället är betjänt av just nu är fler tomma hus som står och förfaller. Dessutom är kostnaden för samhället att dra fram kommunalt vatten och avlopp stora och med detta i beaktning känns det som en orimligt stor kostnad för samhället för att några få fastigheter skalla anslutas. Dessa pengar torde kunna användas bättre på annat håll.

Slutplädering

Vårt starkaste argument mot att ansluta fastigheterna i Kvarntäkt till kommunalt vatten och avlopp är dock ändå den sårbarhet för samhället som detta medför. I dagsläget är de

Kommunen delar uppfattningen att alternativa lösningar med lokala anläggningar kommer att utgöra en viktig del i VA-försörjningen utanför tätorterna. Där de är lämpliga att anlägga bidrar de också till en minskad sårbarhet vid en eventuell krishändelse. Under våren 2025 har därför en tjänst som VA-lots tillsatts. VA-lotsen ska arbeta med att vägleda byar och fastighetsägare i att ordna småskaliga VA-lösningar.

I områden där det är gles bebyggelse är inte kommunalt VA aktuellt eftersom kommunen då inte är skyldig att bygga ut kommunalt VA enligt gällande lagstiftning. Vad som är tillräckligt glest behöver dock studeras för varje enskilt område eftersom många olika faktorer påverkar kommunens eventuella skyldighet att bygga ut kommunalt VA.

Kommunen vill stötta initiativ till att finna långsiktigt hållbara enskilda lösningar för VA-försörjningen i områden där det är möjligt utifrån förutsättningarna. Inrättandet av tjänsten som VA-lots syftar till att kommunen ska kunna stötta enskilda i att hitta lämpliga VA-lösningar.

Kommunen delar uppfattningen att lokala VA-anläggningar bidrar till en minskad sårbarhet vid en eventuell krishändelse.

<p>fastigheter som inte är anslutna till kommunalt vatten och avlopp istället en resurs som inte påverkas gemensamt med resten av samhället om kommunala vatten- och reningsverk på storskalig nivå drabbas av exempelvis sabotage, attacker, störningar, mikroorganismer ex. bakterier och parasiter, extremväder så att vattentäcker översvämmas eller torkar ut, för höga halter av olika kemikalier såsom exempelvis PFAS, med mera. Boenden i dessa fastigheter med egna anläggningar belastar därmed inte samhället vid nyss nämnda händelser utan kan istället hjälpa till om detta inträffar. MUST (militärens underrättelsetjänst) har dessutom (hösten 2014) pekat ut just stora anläggningar för vattenförsörjning som ett potentiellt säkerhetshot. Med dagens militärt och politiskt oroliga läge som råder i världen, i Europa och med dess påverkan på Sverige med ökad hotbild så känns det inte som ett klokt beslut att göra vårt land ännu mer sårbart. Vi borde istället värna om de fastigheter som klarar sig själva utan att tära på samhällets resurser.</p>	<p><i>Kommunen vill stötta initiativ till att finna långsiktigt hållbara enskilda lösningar för VA-försörjningen i områden där det är möjligt utifrån förutsättningarna. Inrättandet av tjänsten som VA-lots syftar till att kommunen ska kunna stötta enskilda i att hitta lämpliga VA-lösningar.</i></p>
<p>I.N</p> <p>Vi har tagit emot inbjudan till samråd angående Vattentjänstplan för Falu kommun, med möjlighet att komma med synpunkter på denna senast den 31 januari 2025. Efter kontakt med kontaktcenter är vår förståelse att vi redan i detta skede bör komma in med de synpunkter som vi har på respektive utredningsområde.</p> <p>Vi äger en fritidsfastighet i Bjursås, fastighet X, som enligt planen ingår i utredningsområdet för Västanberg. Fastigheten har idag inget vatten, vare sig kommunalt eller i egen brunn. Det vatten som förbrukas på fastigheten medtar vi själva. Vi har som följd av detta inte heller någon WC. Fastigheten har istället ett utedass med mullkompost som godkändes 2008 och som fungerar bra för oss.</p> <p>Bostaden på fastigheten är mycket liten. Det saknas förutsättningar att ha vatten indraget i huset, dels då detta inte är vinterbonat och dels då det helt enkelt inte finns plats i byggnaden för någon toalett (bottenplan består av ett rum och vad som närmast är att betrakta som ett pentry, övervåningen utgörs av sovloft). Vi önskar därför inte ingå i något vattentjänstområde för kommunalt vatten eller andra tvingande gemensamhetslösningar, eftersom vi helt enkelt inte skulle kunna begagna oss av dessa.</p> <p>Fastighetens låga taxeringsvärde medför att en anslutning till kommunalt avlopp, med den anslutningsavgift detta medför, sannolikt skulle bli ekonomiskt ohållbar.</p> <p>Vi befarar också att anslutning av vår fastighet skall öka kostnaden för en anslutning i sin helhet, då fastigheten är otillgänglig. Vägen (enkel skogsväg, farbar endast sommartid) till fastigheten utgår från Västanberg och inte från Kalkberget, trots att huset på en karta ser ut att höra till den senare. Det saknas alltså vägar eller motsvarande som ledningen kan samförläggas med från de övriga fastigheterna på Kalkberget.</p>	<p><i>I den tidigare VA-planen från 2014 angavs att Västanberg skulle få kommunalt VA, men detta kommer att ersättas av det som anges i vattentjänstplanen. I granskningsversionen av vattentjänstplanen kommer Västanberg att redovisas som ett område som kan komma att inkluderas i utbyggnadsplanen vid framtida revideringar. I granskningsversionen av vattentjänstplanen kommer utbyggnadsplanen att sträcka sig till och med år 2038. Redovisningen av Västanberg i vattentjänstplanen innebär inte att kommunen konstaterat att det finns ett behov av allmänt VA enligt 6 § Lagen om Allmänna Vattentjänster (LAV), men kommunen ser att behovet av en ändrad VA-situation är högt och att förutsättningarna i området är utmanande.</i></p> <p><i>För de områden som inte ingår i VA-utbyggnadsplanen har kommunen gjort en kartläggning av behov. Kartläggningen kommer att ligga till grund även för annat arbete än utbyggnad av allmänt VA, exempelvis prioriteringar av insatser från tjänsten VA-lots som tillsattes våren 2025. VA-lotsen ska arbeta med att vägleda byar som är intresserade av att gemensamt ordna småskaliga VA-lösningar eller andra anläggningar för att lösa dagens VA-situation.</i></p>

<p>Samtidigt ligger vårt hus betydligt högre upp än övriga hus i både Västanberg och Kalkberget.</p> <p>Servitut skulle också krävas från ett flertal fastigheter för att vatten och avlopp skulle kunna komma upp till vårt hus.</p> <p>Sammanfattningsvis anser vi att fastighet X inte bör ingå i utredningsområdet för Västanberg, Bjursås.</p>	
<p>J.S</p> <p>Jag är fastighetsägare till en fastighet i Kopparbergs-hökviken. När jag blev ägare till denna så gällde er numera ersatta vattenutbyggnadsplan där utbyggnad av VA skulle ske mellan 2021 till 2025 både i Varpans Östra Strand/ Uggleviken/Kopparbergs-Hökviken och Österå. Utbyggnaden för Önsbäck/Västanbäck skulle ske under samma period.</p> <p>I områdena kring varpans Östra strand bor enligt er bilaga till VA-översikt finns 131 bostadshus längs Varpans Östra Strand/ Uggleviken/Kopparbergs-Hökviken samt 58 stycken i Österå. En total på 189 hus. Av dessa uppger 60 % vara permanentboende i förstnämnda område och 80 % i Österå. Siffror som jag bedömer som låga. I området råder områdesbestämmelser gällande byggnation, vilket medför begränsningar i storlek på nybyggnationer. Dessa får ha en byggareal på 50 kvm. Argumentet som uppges för detta är att begränsa antalet permanentboende för att reducera vattenförbrukningen i området och konsekvenserna av denna. Detta då marken uppges ha dålig infiltration och vattenföroreningar av bland annat varpan förekommer.</p> <p>Min uppfattning är att det finns fler permanentboende än 60% och att vattenförbrukningen kan vara högre än vad man uppskattar den till. När jag blev fastighetsägare sågs utbyggnaden av VA i området kring Östra Varpan som en åtgärd som var högst angelägen av fastighetsägarna. Många upplever att de inte mår bra av att konsumera dricksvatten de har i dagsläget.</p> <p>Då utbyggnad skulle ske 2021- 2025 så avvaktade många med att se över sina enskilda vattenlösningar trots att behov av att brådskande finna bättre lösningar präglade området. Genom detta nya beslut med utbyggnad först 2032-2036 finns det enligt mig stark risk för att dessa bristfälliga och föråldrade vattenlösningar kommer att leva kvar ytterligare flera år. Effekterna av en långtgående fördröjd utbyggnad kommer enligt mig slå både på de boendes hälsa, livskvalitet och miljö. Om man ser till prioriteringen av respektive områdes VA-utbyggnad så anser jag att ordningen av utbyggnad och tidsplanen är omvänd. Dels så ligger utbyggnad för långt bort i tiden för att vara accepterbar. Att skjuta upp en sådan viktig utbyggnad med 11 år skapar, förutom direkta konsekvenser av miljö och hälsa, missnöje och missförtroende mot kommunen och dess agerande, oavsett område.</p>	<p><i>I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.</i></p> <p><i>Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggleviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034 samtidigt som utbyggnad till Önsbacken/Västanbäck istället senareläggs. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet beslutade resurser och ramar för VA-utbyggnad samt att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>

<p>Prioriteringsordningen av område upplever jag som omvänd. I bilaga till VA-handlingsplanen uppges parametrar A-J för prioritering.</p> <p>A. Antal fastigheter. Längs Varpan Östra Strand finns enligt dokumentet 189 hus. I Önsbäcken/Västanbäck finns 38 hus. Det vill säga nästan 5 gånger fler längs Varpan som berörs och kan påverkas genom annan utbyggnadsordning.</p> <p>B. Andel fritidshus Även fritidshus är fler till antalet längs Varpans Östra strand.</p> <p>C. Bebyggelseutveckling Enligt dokumentet uppges det att området längs Varpan är det med flest ansökningar om förhandsbesked i kommunen. Det är även ett område enligt kommunen själv är aktuellt för utbyggnation och detaljplanerat område. Utbyggnad av VA skulle därav, förutom att hjälpa den befintliga bebyggelsen och dess boende, möjliggöra byggnation av fler bostäder och därmed utveckla Falun som stad.</p> <p>D. Dricksvatten (kvalitet, kvantitet och föroreningsrisk) Många i området mår dåligt av att dricka vattnet i området. Flera familjemedlemmar och släkt dricker till exempel köpt vatten på flaska vid besök då de upplever att dricksvattnet får dem att må dåligt. Prover som tagits i området visar på bristande kvalitet. När det gäller kvantitet och föroreningsrisk så är bortfall av vatten inte ovanliga. De hände senast nu över mellandagarna och nyår att flera hushåll i Österå stod utan vatten i flertalet dagar på grund av defekter i de enskilda vattenlösningarna. Driftsäkerheten i dessa är en osäkerhetsfaktor.</p> <p>E. Recipient (påverkan av näringsämnen, badvatten)</p> <p>F. Påverkan och utsläpp från befintliga små avlopp Kommunen har redan i tidigare utredningar konstaterat att utsläpp från befintliga avlopp påverkar områdena och dess vattendrag negativt. Risker med en sådan fördröjd utbyggnad och att prioritera annat område före Varpans Östra strand samt EXKLUDERA Österå som tidigare fanns med i utbyggnadsplanen är att väldigt många fler enskilda vattenlösningar kommer bli äldre och dess nuvarande konsekvenser att bli allvarigare.</p> <p>Jag hoppas och vill tro att kommunen lyssnar på synpunkterna som kommer ifrån boenden tar hänsyn till dessa i sitt fortsatta arbete. Att kommunen gör det kommunen kan för att hjälpa så många som möjligt att få en bättre tillvaro, ökar möjligheterna för Falun att växa och reducerar riskerna för miljön så snart som möjligt genom att se över den utdragna tidsplanen och prioriteringsordning där fler kan hjälpas genom ändring av ordning samt exkluderingen av Österå från VA-planen.</p>	
<p>E.G D & A.D</p> <p>Som fastighetsägare i Hökviken, Falu kommun vill vi yttra och framföra vår starka önskan om att kommunen prioriterar en utbyggnad av det allmänna vatten och avloppsnätet i området inom en snar framtid. Vi är mycket angelägna om att denna utbyggnad kommer till stånd, då vi har en önskan om att etablera ett permanentboende inom kort. En utbyggnad skulle också bidra till boendekvalité, hälsa och miljö för boende i hela området samt säkerställa att vi har tillgång till rent dricksvatten och en trygg hantering av avloppsvatten. Detta är särskilt</p>	<p><i>I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli</i></p>

<p>viktigt för att möta framtida miljökrav och för att säkerställa en långsiktigt hållbar utveckling i området.</p> <p>Vi hoppas att ni beaktar våra synpunkter och ser fram emot en fortsatt dialog kring planens utveckling.</p>	<p><i>aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.</i></p> <p><i>Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggeleviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034 samtidigt som utbyggnad till Önsbacken/Västanbäck istället senareläggs. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>
<p>R.B</p> <p>Jag har noterat att ni önskar synpunkteter på ny vattentjänstplan för Hökviken, Falun.</p> <p>Jag har varit i kontakt med er tidigare i denna fråga och hoppas nu på att vatten och avlopp äntligen kommer att byggas ut i vårt område inom kort. Vi köpte vår fastighet för cirka 20 år sedan och fick då höra att vatten och avlopp skulle byggas ut inom 10 år vid det tillfället. Jag har sedan haft kontakt med er löpande i det ärenden och fått liknande svar vid varje tillfälle jag kontaktat er. Jag hoppas därmed att det inte är 10 år som gäller igen denna gång.</p> <p>Då fler och fler väljer att flytta ut till detta område blir belastningen på marken större och större i samband med fler egna avlopp vilket torde innebära att det brådskar att bygga ut vatten och avlopp så att inte dricksvatten, marken runt Varpan samt vattnet i Varpan tar skada. Vi har också noterat att det vissa år är ganska mycket alger i sjön.</p> <p>Vi bor för närvarande inte permanent i vår fastighet men har förhoppningar på att kunna göra det i och med att en VA plan kommer utföras i vårt område.</p>	<p><i>I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.</i></p> <p><i>Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggeleviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034 samtidigt som utbyggnad till Önsbacken/Västanbäck istället senareläggs. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>
<p>A.N</p> <p>Sammanfattning: Önskar att VA-utbyggnad prioriteras i området Uggeleviken i vattentjänstplanen, för att kunna genomföra nybyggnation för permanentboende. Min fastighet används idag som fritidshus eftersom nybyggnation begränsas av områdesbestämmelser.</p> <p>Refererar till:</p> <p>1. Tidigare beslut KS0098/10, Bilaga 2, 2014-01-08, rev. 2016-05-12:</p> <p>Sida 1, Beslutad av KS 2016-05-03, VA-utbyggnadsområden, Utbyggnads-start:</p> <p>Varpans östra strand/Uggeleviken/Kopparbergs-Hökviken: 2021-2025.</p>	<p><i>I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.</i></p> <p><i>Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande</i></p>

<p>Sida 5, "Varpans östra strand/Kopparbergs-Hökviken/Uggleviken": "Många gamla undermåliga avloppsanläggningar finns i området. Dricksvattenprover från området visar på höga fluoridhalter." och "I samband med VA-utbyggnad kan områdesbestämmelserna upphävas."</p> <p>2. Dokumentation samrådshandling: 2024-09-17: VA-handlingsplan: Prioritering för utbyggnad av allmänt VA: "Risker kopplade till dricksvatten har bedömts vara mest centrala, och ges därför störst vikt i prioriteringen."</p> <p>Bilaga till VA-översikt: Sida 34, "Uggleviken, Hökviken, Kopparbergs-Hökviken", Vattendrag, Varpan: "Dricksvatten från området har visat på höga fluoridhalter." Sida 35, "Uggleviken, Hökviken, Kopparbergs-Hökviken", Exploateringstryck: "Området runt Varpan har flest förfrågningar om förhandsbesked i kommunen. Områdesbestämmelserna är begränsande. Ligger inom område längs Varpans östra strand som i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort och området runt Varpan föreslås för utbyggnad av bostäder på kort sikt. Utbyggnad ska föregås av detaljplaneläggning och kräver anslutning till allmänt VA."</p> <p>VA-översikt: Tabell 4. Kommunala badplatser i Falu kommun, Sjö: Varpan, övrigt/risker: "Det har förekommit anmärkningar på badvattnet ett flertal gånger senaste åren."</p>	<p><i>utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggleviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034 samtidigt som utbyggnad till Önsbacken/Västanbäck istället senareläggs. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>
<p>H.K & G.B K Falu kommun har berett oss möjligheten att lämna synpunkter på förslaget till ny Vattentjänstplan – och det är vi tacksamma för. Vattenförhållandena i sjön, möjligheterna att få färskvatten av god kvalitet och behovet av att ha ett väl fungerande avlopp är av största betydelse för vårt boende och vår vardag.</p> <p>Förslaget till Vattentjänstplan är så vitt vi förstår ett ambitiöst och kunskapsintensivt arbete för att ta ett helhetsgrepp på de utmaningar kommunen står inför. En omfattande kartläggning av dagens förhållanden ligger till grund för förslagen.</p> <p>Men planförfattarna drar enligt vår uppfattning inte rätt slutsats av kunskapsinventeringen. Bebyggelsen vid Varpans östra strand mellan "Bojsen Beach"/kolonilotterna och kraftstationen i Österå är omfattande men utbyggnaden av VA-tjänster skjuts än en gång på framtiden. Det är inte bra.</p>	<p><i>I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.</i></p> <p><i>Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggleviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034 samtidigt som</i></p>

<p>Dricksvattenförsörjningen i området är vansklig och hotad. Våra egna brunnar utsätts för föroreningar av olika slag, till exempel trafik och nöjesfordon, högvatten, kraftig nederbörd som tränger igenom förseglingarna, förändringar i berggrunden, avloppsvatten från infiltrationer, översvämning och spill från tankar och kammersystem samt inflöde av tungmetaller från Varpan och vattendrag.</p> <p>Avloppshanteringen i området har uppenbara brister. Vi har minireningsverk med efterpolering/infiltration enligt kommunens krav 2008 men så är det inte överallt. Det rör sig ofta om anläggningar godkända då andra krav gällde, nyare anläggningar som inte är 100-procentigt välfungerande, brister i handhavande och rutiner, tillförsel av olika kemiska preparat, störningar på grund av markvattentillförsel, haverier, funktionsvariationer vid extremväder och temperaturskiftningar, dagvattenläckage och oljespill som stör verkningssgraden. Allt detta påverkar vattnet i Varpan på ett negativt sätt, i synnerhet i de östra delarna dit vattenflödet söker sig.</p> <p>Befolkningen i området växer hela tiden med om-, ut- och tillbyggnader, uthyrning, försäljningar och ökat permanentboende. Här finns betydligt fler än de 25 hushåll som anses vara gränsen för en motiverad utbyggnad. Det är även oroande att kommunen medverkat till en VA-ledning genom Varpans vatten och att man i planen tenderar att lämna över ansvaret för VA-problem till fastighetsägaren.</p> <p>Samtidigt skjuter kommunen utbyggnaden på framtiden. I planförslaget ska utbyggnaden av VA-tjänsterna ske först 2032-2036. Tidigare har kommunen utlovat en utbyggnad senast 2025, det vill säga innevarande år, något som tomtköpare i området har tagit fasta på. Tilltron till kommunens planstabilitet är inte stor.</p> <p>Vi har alltså inga invändningar mot planförslagets faktainventeringar och överväganden. Men med hänvisning till de förhållanden och de behov som redovisas i samrådsmaterialet och här anförda skäl önskar vi att kommunen tidigarelägger VA-utbyggnaden i området.</p>	<p><i>utbyggnad till Önsbacken/Västanbäck istället senareläggs. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p> <p><i>Det har inte varit praktiskt genomförbart att följa den tidigare VA-utbyggnadsplanen från 2016. En orsak är att VA-utbyggnaden tagit längre tid än planerat i flera områden, vilket innebär förseningar för de områden som därefter varit på tur. Ambitionen med den nu föreslagna VA-utbyggnadsplanen är att utbyggnadstakten ska vara realistisk och förankrad så att den angivna tidplanen kan hållas.</i></p>
<p>M.H & P.H</p> <p>Vi skriver med anledning av kommunens föreslagna vattentjänstplan. Den är ett stort avsteg från tidigare VA-utbyggnadsplan som kommunstyrelsen fattade beslut om 2016 (VA-plan för Falu Kommun, KS0098/10). Kopplat till samråd för vattentjänstplanen vill vi härmed inkomma med våra synpunkter och förslag.</p> <p>M,H och P.H är våra namn och vi kommer ursprungligen från Falun men bor sedan 20 år i Stockholm. Efter att ha bestämt oss för att börja undersöka möjligheten att flytta tillbaka till Falun med vår familj, hittade vi en tomt i Hökviken (fastighet X) där vi såg möjlighet att bygga hus. Då området inte hade kommunalt vatten och avlopp undersökte vi först hur</p>	<p><i>Det har inte varit praktiskt genomförbart att följa den tidigare VA-utbyggnadsplanen från 2016. En orsak är att VA-utbyggnaden tagit längre tid än planerat i flera områden, vilket innebär förseningar för de områden som därefter varit på tur. Ambitionen med den nu föreslagna VA-utbyggnadsplanen är att utbyggnadstakten ska vara genomförbar, så att den angivna tidplanen kan hållas.</i></p> <p><i>I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om</i></p>

<p>planerna för utbyggnad till området såg ut och hittade då beslut som fattats av Falu kommun 2016 om utbyggnad någon gång mellan 2021–2025. Vi såg även att Länsstyrelsen bedömt att området är i stort behov av VA lösning av flera skäl. Dessa saker sammantaget var avgörande parametrar för att vi skulle våga och vilja gå vidare med tomtköpet. Vår plan var inte att bygga hus omgående men vi hade för avsikt att komma igång med byggnation inom några år.</p> <p>1,5 år senare har det nu blivit tydligt för oss att det beslut som fattats av Falu kommunstyrelse inte gick att lita på. Detta är för oss mycket förvånande. Det känns också orimligt att man som medborgare inte ska kunna lita på offentliga beslut. Hur kan man föra medborgare bakom ljuset på det sättet? Varför har inte denna helomvändning och framflyttning av tidplan tydligt kommunicerats till medborgarna? Vi är medvetna om att tidplaner kan förskjutras något i tid, men så här länge känns helt orimligt. Om en ny tidplan sätts – går den då att lita på? Eller kan ett nytt beslut plötsligt fattas om ytterligare framflyttning?</p> <p>Vi grundande vårt köp av tomt i Hökviken på att vi skulle ha möjlighet att bygga hus och flytta "hem" till Falun medan våra barn är barn. Utifrån nuvarande situation kan så inte bli fallet. Vi är oerhört besvikna på Falu kommuns hantering av denna fråga och förväntar oss en utbyggnad så fort som möjligt för att minimera skada för boende och framtida husbyggare.</p>	<p><i>verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.</i></p> <p><i>Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034 samtidigt som utbyggnad till Önbacken/Västanbäck istället senareläggs. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>
<p>T.L & L.L</p> <p>Vi önskar att man skyndar på arbeten kommunalt avlopp då vattenkvaliteten försämrats avsevärt de senaste åren med en övergödning som gör trappor och stenar i vattnet slippriga på en dag. Detta har blivit sedan man tillät byggnad med djurhållning vid strandkanten i norra sjön. Vi hoppas att även denna fastighet kopplas på kommunalt avlopp så vi slipper läckage till sjön.</p>	<p><i>I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.</i></p> <p><i>Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034 samtidigt som utbyggnad till Önbacken/Västanbäck istället senareläggs. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>
<p>H.K</p> <p>Betr Hökvikens problem med vatten och avlopp vill jag meddela att vi har djupborrad brunn 120 m, järnfilter och radonavskiljare</p>	<p><i>I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig</i></p>

<p>som resultat av vattenprover för ca 10 år sedan. Ansluter mig till uppfattningen att inga ytterligare fördröjningar kan accepteras gällande kommunalt vatten och avlopp.</p>	<p><i>bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.</i></p> <p><i>Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpanns östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggevik/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034 samtidigt som utbyggnad till Önsbacken/Västanbäck istället senareläggs. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>
<p>P.D</p> <p>Jag skriver till er angående kommunens förslag till ny vattentjänstplan. Den är ett stort avsteg från tidigare VA-utbyggnadsplan som kommunstyrelsen fattade beslut om 2016 (VA-plan för Falu Kommun, KS0098/10). Utifrån hälso- och miljöaspekt framgår det både i Länsstyrelsens rapport 2020:03 "Bebyggda områden med eventuellt behov av allmänna vattentjänster" och i kommunens tidigare VA-planer att det är direkt olämpligt att anlägga nya enskilda avlopp i området på Östra sidan av Varpan pga höga grundvattennivåer och att dricksvatten tas från samma fastighet. Det nya förslaget påverkar inte bara hälsa och miljö negativt för Falu kommuns invånare utan riskerar också att gå miste om möjliga hållbara nyexploateringar av fastighetsägare och bostadsutvecklare. Utifrån samråd för vattentjänstplanen vill jag därför inkomma med synpunkter och förslag.</p> <p>Sammanfattande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orimligt lång förskjutning av tidplan för kommunal VA-utbyggnad för Hökviken, Uggevik och Österå. - Hälso- och miljöaspekterna som Falu kommun och Länsstyrelsen påvisar. Hur ser det verkliga nuläget ut med dricksvattenkvalitet, undermåliga VA-lösningar och föroreningar av Varpan? - Gå miste om möjliga hållbara nyexploateringar av fastighetsägare och bostadsutvecklare i enlighet med den översiktsplan som finns. <p>Jag heter P.D och är uppvuxen i Falun. Tillsammans med mina barndomsvänner hittade vi varsin tomt i Hökviken (min tomt är fastighet X) där vi såg möjlighet att bygga hus. Då området inte hade kommunalt vatten och avlopp undersökte vi först hur</p>	<p><i>Det har inte varit praktiskt genomförbart att följa den tidigare VA-utbyggnadsplanen från 2016. En orsak är att VA-utbyggnaden tagit längre tid än planerat i flera områden, vilket innebär förseningar för de områden</i></p>

<p>planerna för utbyggnad till området såg ut och hittade då beslut som fattats av Falu kommun 2016 om utbyggnad någon gång mellan 2021–2025. Detta var en avgörande parameter för att vi skulle våga och vilja gå vidare med tomtköpet. Vår plan var inte att bygga hus omgående men vi hade för avsikt att komma igång med byggnation inom några år.</p> <p>1,5 år senare har det nu blivit tydligt för oss att det beslut som fattats av Falu kommunstyrelse inte gick att lita på. Det känns orimligt att man som kommuninvånare inte ska kunna lita på offentliga beslut. Varför har inte den helomvändning och framflyttning av tidplan tydligt kommunicerats till medborgarna? Vi är medvetna om att tidplaner kan förskjutas något i tid, men så länge som 5-11 års förskjutning kan inte vara rimligt.</p> <p>Initialt undersökte jag möjligheterna att bygga i området hos Falu Kommun och FEV. Det fanns ingen tydlig info om vad som gällde för framtiden förutom VA-planen. Blev hänvisad till olika personer och förstod att andra boende upplevde detsamma. För att underlätta dialog, samverkan och bildning bland boende och aktörer, så tog jag då initiativ till en dialog- och intressegrupp. Vi fick senare en bra kontakt med Vattensamordnaren på Falu kommun. Önskar därför få företräda gruppen vidare i detta samråd.</p> <p>Som avslutning önskar jag att Falu Kommun ser över plan och hantering av denna fråga och gör en utbyggnad så fort som möjligt för att minimera skada och skapa ett hållbart större Falun!</p>	<p><i>som därefter varit på tur. Kommunen förstår att tidsförskjutningarna orsakar svårigheter för enskilda. Ambitionen med den nu föreslagna VA-utbyggnadsplanen är att utbyggnadstakten ska vara genomförbar, så att den angivna tidplanen kan hållas.</i></p> <p><i>I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.</i></p> <p><i>Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034 samtidigt som utbyggnad till Önsbacken/Västanbäck istället senareläggs. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>
<p>E.S</p> <p>Jag anser det olämpligt att fortsättningsvis ställa krav att förnya enskilda avloppsanläggningar i Hökviken och Uggelviken då man tidigare fattat beslut att begränsa utbyggnad. Tidigare utredningar har visat på att markens beskaffenhet inte lämpar sig för infiltrationer eller eget VA. Närheten till vattendrag tillsammans med tät jordart gör att avloppsvattnet inte hinner filtreras innan det når Varpan. Jag arbetar inom bygg och anläggning och varit delaktig i mindre jobb på fler fastigheter runt Varpan och kan själv konstatera att det är en tät jordfraktion i området och av sådan art att den inte lämpar sig väl för infiltration. Marken är mindre genomsläpplig vilket kan resultera i att avloppsvattnet inte infiltreras.</p> <p>Området Hökviken och Uggelviken ligger i ett stråk med högt radon i berget och uppmätta radonvärden strax under och över gränsvärdet för enskilda brunnar, se SGUs karta för radon. Även höga halter av järn och fluorid förekommer i området. Järn i för höga halter kan direkt och indirekt utgöra en hälsorisk. Järnet har negativ inverkan på rör och vattenledningar vilket kan bidra till ökad risk för bakterietillväxt. Utfällning av järn påverkar även övrig vattenrening negativt, framförallt radonfilter då det behöver</p>	<p><i>Så länge det inte finns beslut om verksamhetsområde för kommunalt VA behöver Myndighetsnämnden för bygg- och miljöfrågor göra bedömningar avseende enskild VA. Myndighetsnämnden kommer dock ta hänsyn till de områden som pekats ut i vattentjänstplanens VA-utbyggnadsplan när den har antagits av kommunfullmäktige.</i></p> <p><i>Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034 samtidigt som utbyggnad till Önsbacken/Västanbäck istället senareläggs. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>

<p>fällas ut innan för att inte fällas ut i radonfiltret. Detta är något som påverkar alla fastigheter i området. Flera fastighetsägare ersätter även grävda brunnar med en borrarad brunn i hopp om bättre vattenförsörjning eller vattenkvalitet. Det är svårt för enskilda hushåll att uppnå bra vattenkvalitet men framförallt bibehålla då filterunderhåll är tidskrävande och svårövertakat.</p> <p>Området Hökviken och Uggelviken har tidigare aktualiserats i kommunens VA planer och utbyggnaden av ett kommunalt VA nät har reviderats flertalet gånger trots tydliga negativa effekter från enskilda avloppslösningar. Redan på 80-talet konstaterades av länsstyrelsen att markens beskaffenhet inte lämpar sig för infiltrationsanläggningar och att vattendrag tar skada. Flertalet fastigheter är idag taxerade som fritidshus men används permanent. Något som ger felaktig bild av hur måna fastigheter som i själva verket nyttjas permanent.</p> <p>Området är ett av Faluns populäraste områden och kan utan kommunalt VA inte exploateras sunt vilket begränsar Faluns utveckling och möjlighet till exploatering i ett attraktivt område.</p> <p>Information till beslutsfattare med förhoppning om en prioriterad utbyggnad av VA där frågan förhoppningsvis inte på nytt behöver aktualiseras för att revideras.</p>	
<p>E.R</p> <p>Det framgår på Falu kommuns hemsida att "Området runt Varpan</p> <p><i>Länsstyrelsen har under 2022 utövat tillsyn över kommunens skyldighet att förse området runt Varpan med allmänna vattentjänster (allmänt VA). Länsstyrelsen beslutade i december 2022 att lämna tillsynsärendet utan vidare åtgärd. Länsstyrelsen anser att Falu kommun har ansvar för att förse delar av området runt Varpan med allmänt VA, men ger kommunen möjlighet att prioritera utbyggnaden i revideringen av VA-planen."</i></p> <p>Detta nämns inte vattentjänstplanen. Det framgår inte hur denna tillsyn har gjorts, vilka områden som LST anser att Falu kommun ska föras med allmänt VA. Så jag undrar hur Falu kommun och går vidare med detta tillsynsärende?</p> <p>VA-utbyggnadsplanen verkar inte vara en del av den nya vattentjänstplanen, och jag kan inte heller hitta kommunens VA-utbyggnadsplan på kommunens hemsida. Det refereras i vattentjänstplanen till den tidigare VA-utbyggnadsplanen. VA-utbyggnadsplanen bör vara en del av vattentjänstplanen, då vattentjänstplanen ska innehålla kommunens långsiktiga planering för hur behovet av allmänt vatten och avlopp (VA) ska tillgodoses.</p> <p>Vad är kommunens VA-utbyggnadsplan?</p> <p>Det framgår inte i handlingsplanen när åtgärder ska ske. Den bör tidsättas.</p> <p>Att handlingsplanen är ej tidsatt gör det svårt att förstå när exempelvis utredningsområden ska utredas. Det gör det också</p>	<p><i>Länsstyrelsen nämnde i sitt tillsynsbeslut från 2022 inte vilka områden man anser att kommunen ska förse med allmänt VA utan den formulering som användes var att "Falu kommun har ett ansvar för i alla fall delar av det aktuella området". Kommunen har inte haft någon närmare beskrivning av detta utan har gjort en bedömning för respektive område.</i></p> <p><i>I förslaget till vattentjänstplan redogörs för hur kommunen bedömer behovet i aktuella områden runt Varpan. I samrådsförslaget bedömdes det finnas ett ansvar att förse Uggelviken och Kopparbergs-Hökviken med allmänt VA.</i></p> <p><i>Länsstyrelsen har under 2025 beslutat att förelägga Falu kommun att senast den 31 december 2036 ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning till fastigheter i Uggelviken och Kopparbergs-Hökviken. Det pågår också ett motsvarande ärende för Österå där Falu kommun bedömt att kommunen är skyldig att ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning även till fastigheter i Österå. Länsstyrelsens beslut är ännu inte klart. Till granskningsskedet har Österå därför inkluderats i VA-utbyggnadsplanen, med planerad utbyggnad under perioden 2035-2036. Området Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken tidigare läggs till perioden 2030-2034 då det kom in många yttranden med önskemål om en snabbare utbyggnadstakt längs Varpans östra strand under samrådet. Det innebär</i></p>

<p>svårt för kommunen och VA-huvudmannen att prioritera, planera och budgetera åtgärderna i handlingsplanen.</p> <p>Vilket område/vilka fastigheter ingår i den befintliga VA-utbyggnadsplanen avseende område Hökviken/Uggelviken/Österå</p> <p>Det nämns i VA-översikten kap 5.2.3 att "Ytterligare tre områden, Bergsgården, Enviksbyn och Hedgårdarna - där verksamhetsområde beslutats enligt tidigare VA-utbyggnadsplan och planeringsarbetet för VA-utbyggnaden har påbörjats, ingår inte i sammanställningen."</p> <p>I bilaga 1 anges att Österå samt Uggelviken, Hökviken, Kopparbergs-Hökviken är utredningsområden. I VA-handlingsplanen sida 6 anges att Uggelviken/kopparbergs-hökviken är med i utbyggnadsplanen. Det framgår inte var gränsen går för det beslutade området Uggelviken/Kopparbergs-hökviken (som finns troligen finns med i VA-utbyggnadsplanen som jag inte kan hitta), respektive de nu utpekade utredningsområdena Österå samt Uggelviken, Hökviken, Kopparbergs-Hökviken.</p> <p>Eftersom handlingsplanen ej är tidssatt är det oklart när utredningsområdena ska utredas. Utredningsområdena Österå samt Uggelviken, Hökviken, Kopparbergs-Hökviken bör utredas snarast då de angränsar till ett område som redan är med i utbyggnadsplanen, med planerad start 2032, för att kunna samplanera eventuell VA-utbyggnad.</p>	<p><i>även att utbyggnaden av Önsbacken/Västanbäck senareläggs till 2037–2028. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p> <p><i>Förslaget till VA-utbyggnadsplan finns som ett kapitel i dokumentet VA-handlingsplan. Kommunen inser att vattentjänstplanens omfattning kan göra det svårt att hitta viss information. Ett dokument som sammanfattar de delar som förmodats vara av störst intresse för allmänheten har nu tagits fram och kommer finnas med under granskningsskedet.</i></p> <p><i>Kommunen bedömer att arbetet enligt inriktningarna i VA-handlingsplanen kan och bör styras genom den ordinarie verksamhetsplaneringen. Kommunen anser också att den indelning som görs av inriktningar inom respektive utanför verksamhetsområde tydliggör vilken funktion som ansvarar för arbetet.</i></p> <p><i>Samrådsförslaget till VA-utbyggnadsplan angav utbyggnad av kommunalt VA till Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken under 2032–2036. Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030–2034 samtidigt som utbyggnad till Önsbacken/Västanbäck istället senareläggs. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p> <p><i>Den exakta gränsdragningen för vilka fastigheter som ska tas med i den föreslagna VA-utbyggnaden fastställs inte i vattentjänstplanen. Detta ska utredas innan formellt beslut om verksamhetsområde fattas av kommunfullmäktige. I den utredningsprocessen ska också informations- och dialogmöten hållas med berörda fastighetsägare.</i></p>
<p>J.L</p> <p>-Jag bor i Hökviken, Falun. När vi köpte huset låg planen för kommunalt vatten någonstans kring 2020. Det var 5 år sedan. Nu nämns 2032–2036. Jag tycker det är oanständigt och oansvarigt att föra oss kommuninvånare bakom ljuset på detta vis och hela tiden skjuta upp denna plan som man ändå har gjort vissa av sina planeringar och investeringar kring.</p>	<p><i>Det har inte varit praktiskt genomförbart att följa den tidigare VA-utbyggnadsplanen från 2016. En orsak är att VA-utbyggnaden tagit längre tid än planerat i flera områden, vilket innebär förseningar för de områden som därefter varit på tur. Kommunen förstår att tidsförskjutningarna orsakar svårigheter för enskilda. Ambitionen med den nu föreslagna VA-</i></p>

<p>-Det finns också många attraktiva lägen runt sjön, och attraktiva lägen är viktigt för att attrahera människor att flytta in till kommunen. Det bidrar t.ex. till bemanning av sjukhuset och andra stora arbetsgivare i kommunen. Bara jag själv känner tex till 12 läkare som har sjötomt runt varpan. Att göra det möjligt att bo vid dessa lägen är ett sätt för kommunen att locka till sig människor som ofta har ett högt driv och som också ofta bidrar till kommunen genom att arbeta mycket och dra in skattepengar till kommunkassan. Och kommunalt va bidrar till möjligheten att exploatera dessa fina lägen. Man behöver satsa för att också i slutändan tjäna pengar.</p>	<p><i>utbyggnadsplanen är att utbyggnadstakten ska vara genomförbar, så att den angivna tidplanen kan hållas.</i></p> <p><i>I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.</i></p> <p><i>Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034 samtidigt som utbyggnad till Önbacken/Västanbäck istället senareläggs. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>
<p>E.L</p> <p>Jag önskar att man skulle bygga ut det kommunala dricksvattnet till södra delen av Hökviken mycket tidigare än vad som föreslår i vattentjänstplanen. Man har upprepade gånger sista åren skjutit fram den planerade starten av detta arbete trots att södra delen av Hökviken ligger inom Falu stadskärna och har många permanent boende inklusive småbarnsfamiljer. Många som har flyttat hit har trott att utbyggnaden redan skulle vara klar då det var de besked man fått från kommunen. Många egna brunnar i Hökviken har för hög halt fluorid och det går ej alltid att få brukligt vatten med vattenfilter. Vi har för hög halt fluorid men när vi installerade marknadens vanligast filter mot fluorid blev vattnet enligt analyser "icke tjänbart" då pH förändrades för mycket och aluminiumhalterna blev även skyhöga. I nuläget har vi ingen möjlighet därmed att få ett dricksvatten från kranen som små barn bör dricka.</p>	<p><i>Det har inte varit praktiskt genomförbart att följa den tidigare VA-utbyggnadsplanen från 2016. En orsak är att VA-utbyggnaden tagit längre tid än planerat i flera områden, vilket innebär förseningar för de områden som därefter varit på tur. Kommunen förstår att tidsförskjutningarna orsakar svårigheter för enskilda. Ambitionen med den nu föreslagna VA-utbyggnadsplanen är att utbyggnadstakten ska vara genomförbar, så att den angivna tidplanen kan hållas.</i></p> <p><i>I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.</i></p> <p><i>Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad</i></p>

	<p><i>till Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034 samtidigt som utbyggnad till Önsbacken/Västanbäck istället senareläggs. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>
<p>E.D Befintligt system med enskild anläggning fungerar bra som det är.</p>	<p><i>I arbetet med vattentjänstplanen har det konstaterats att kommunen har ett ansvar att förse områdena Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken med kommunalt VA. Förutsättningarna i området bedöms vara sådana att det inte är möjligt att för området som helhet lösa VA-försörjningen enskilt utan risk för människors hälsa eller miljön.</i></p> <p><i>I samrådsförslaget angavs tidpunkt för utbyggnad till 2032-2036. Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034 samtidigt som utbyggnad till Önsbacken/Västanbäck istället senareläggs. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>
<p>K.M I vattentjänstplanen KS 0167/23 går att läsa ”Vattentjänstplanen utgår ifrån de planer och prioriteringar som ges i det Program för mandatperioden 2023-2026 som beslutats av kommunfullmäktige den 20 april 2023. Vattentjänstplanen bidrar till målområde 5 – En bra kommun att leva och bo i. Vattentjänstplanen omfattar hela Falu kommun och tar sin utgångspunkt i hur VAFörsörjningen bäst kan lösas i staden, serviceorterna och på landsbygden. En långsiktigt hållbar VA-försörjning kan bidra till förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande och utveckling i hela kommunen.”</p> <p>En bra kommun att leva i vill vi ta fasta på. Inför förvärv av vår fastighet i Österå 2016 kontaktade vi kommunen och frågade om utbyggnadsplanerna av kommunalt VA i Österå och fick till svar 2021-2025. Det lät bra då vi visste att både vatten och avlopp hade många år på sig sedan byggnation och var i behov att åtgärdas men den tidsperioden var ok. Nu är det 2025, inget har hänt och som vi läser så finns det ett beslut på att vi kanske kan finnas med i VA-utbyggnad tidigast 2032-2033.</p> <p>Vår fastighet delar vatten med en granne och avlopp med en annan granne och det sliter på både system och oss. Det är</p>	<p><i>Det har inte varit praktiskt genomförbart att följa den tidigare VA-utbyggnadsplanen från 2016. En orsak är att VA-utbyggnaden tagit längre tid än planerat i flera områden, vilket innebär förseningar för de områden som därefter varit på tur. Kommunen förstår att de förändrade beskeden orsakar svårigheter för enskilda. Ambitionen med den nu föreslagna VA-utbyggnadsplanen är att utbyggnadstakten ska vara genomförbar, så att den angivna tidplanen kan hållas och de områden som pekats ut för anslutning också ska anslutas inom angiven tid.</i></p> <p><i>I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.</i></p>

ständiga reparationer och avbrott pga ålder i systemen vilket vi befarade skulle ske då vi förvärvade fastigheten men såg fram mot kommunalt VA någon gång 2021-2025. Att få ett besked om utbyggnad som redan då låg 6-7 år fram i tiden för att sedan se att ev utbyggnad sker ytterligare 8-9 år senare gör det inte till "En bra kommun att leva och bo i".

Vi förstår att utveckling består av prospektering av nya områden och byggande av bostäder i kommunen men vi måste även kunna lita på tagna beslut av våra folkvalda. Därför känns det inte bra i magen när tex Österå knuffas bort till förmån för andra delar av Falun. Andra delar som i era ögon är mer konstadseffektiva att göra utbyggnad på. Tänker man bara ekonomi, kommer utbyggnad eller utveckling av landsbygd aldrig hända, snarare avbefolkning och utflytt från kommunen.

I Länsstyrelsens rapport 2020:03 Bebyggda områden med eventuellt behov av allmänna vattentjänster klassas, är det tydligt att Österå tillsammans med Aspeboda 4 (15 poäng) som de områden i Falu kommun med absolut störst behov av utbyggnad av kommunalt VA. Rapporten klargör tydligt att det fanns ett beslut på utbyggnad 2021-2015! Rapporten är från 2020 och ligger till grund för kommunens beslut 2023 vilket vi då finner mycket märkligt att en byggnation ska dröja ytterligare. Länsstyrelsens rapport visar tydligt på vilka uppenbara problem som finns i befintliga anläggningar i Österå. Länsstyrelsens rapport gör det dessutom oförklarligt varför kommunen väljer att färdigställa Önsbacksdammen innan Hökviken/Österå då Önsbacksdammen (10 poäng) utgör mindre problem än Österå, allt enligt Länsstyrelsens rapport. Det vill säga om man inte helt och hållet ser ur ett ekonomiskt perspektiv.

Hur ska vi agera om Länsstyrelsen lägger ett föreläggande på oss att byta avloppsanläggning när kommunalt VA kan vara på gång att byggas 2032-2033? Vad säger att den planen ligger fast? Finns det bidrag från kommunen att söka? Fakta: • Österå fanns på kommunens utbyggnadskarta för VA 2021-2015 men flyttades bort • Länsstyrelsen klassar Österå som det område i Falu kommun med sämst status på enskilda vatten och avloppsanläggningar • Önsbacksdammen klassas inte lika dåligt som tex Österå men utbyggnad sker ändå före Österå • Ekonomi kommer alltid före miljöaspekter (Önsbacksdammen kontra Österå) • Risk för förelägganden från Länsstyrelsen om att byta avloppsanläggning • Vad säger att inte kommunen väljer att prospektera och uppföra ytterligare ett område likt Lilla Källviken som knuffar dagens planer ytterligare likt förra vattentjänstplanen då Österå fanns med (utbyggnad 2021-2025)? Det vi vill är att sätta planer genomförs så vi känner att vi kan lita på de som styr vår fina kommun. Att från ansvariga i en kommun få förhoppning och sedan se förhoppningar grusas utan förklaring är inte förtroendeingivande eller för den delen en bra kommun att leva och bo i.

Länsstyrelsen har under 2025 beslutat att förelägga Falu kommun att senast den 31 december 2036 ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning till fastigheter i Uggelvik och Kopparbergs-Hökviken. Det pågår även ett motsvarande ärende för Österå där Falu kommun bedömt att kommunen är skyldig att ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning även till fastigheter i Österå. Länsstyrelsens beslut är ännu inte klart. Till granskningsskedet har Österå därför inkluderats i VA-utbyggnadsplanen, med planerad utbyggnad under perioden 2035-2036. Området Uggelvik/Kopparbergs-Hökviken tidigareläggs till perioden 2030-2034 då det kom in många yttranden med önskemål om en snabbare utbyggnadstakt längs Varpans östra strand under samrådet. Det innebär även att utbyggnaden av Önsbacken/Västanbäck senareläggs till 2037-2028. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.

Så länge det inte finns beslut om verksamhetsområde för kommunalt VA behöver Myndighetsnämnden för bygg- och miljöfrågor göra bedömningar avseende enskild VA. Myndighetsnämnden kommer dock ta hänsyn till de områden som pekas ut i vattentjänstplanens VA-utbyggnadsplan när den har antagits av kommunfullmäktige.

Stora nyexploateringsprojekt innebär vanligen inte en ökad risk för förskjutningar av VA-utbyggnad till befintlig bebyggelse. Förutsatt att nyexploatering sker på ett lämpligt sätt, i lämpliga markförhållanden och i nära anslutning till befintlig VA-anläggning så är dessa projekt snarare en möjliggörare av VA-utbyggnad till befintlig bebyggelse. Detta eftersom anläggningskostnaden per fastighet är lägre medan den avgift fastighetsägare betalar är densamma. Nyexploateringsområden ger därför en möjlighet till balans i VA-kollektivets ekonomi utan att anläggningsavgiften behöver höjas till nivåer som blir alltför svåra att bära för enskilda fastighetsägare.

J.D, A.H & M.F

Vi äger fastigheter i Österå. Området pekades ut som utbyggnadsområde i VA-planen som antogs 2014-02-13 och skulle, enligt revideringen av VA-planen 2016 byggas ut under perioden 2021-2025. Så har emellertid inte skett utan nu har kommunen tagit fram en ny vattentjänstplan som är föremål för samråd där man enbart pekar ut området i Österå som utredningsområde (se Bilaga till VA-översikt). Vi menar att kommunen är skyldig att anordna VA i Österå mot bakgrund av regleringen i vattentjänstlagen och att Falu kommun genom den nu aktuella VA-planen underlåter att uppfylla detta ansvar. Att kommunen förefaller motivera sin underlåtenhet med att man vet för lite är anmärkningsvärt mot bakgrund av att området redan i VA-planen 2014 bedömdes som utbyggnadsområde.

Vi har även tagit del av kommunens bedömningar i PM beslutsunderlag Allmänna vattentjänster vid sjön Varpan daterad 2022-03-23, dnr KS0137/22 ("PM:n") där miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, med viss tvekan, bedömer att området snarare har behov av att ordna vattentjänster i flera mindre sammanhang (mindre bebyggelseklungor) än i ett större sammanhang. Det beskrivs att det är svårt att avgöra huruvida området ska betraktas som ett större sammanhang eller inte. Ovanstående bedömningar kommenteras nedan.

Som kommunen beskriver består området av höga grundvattennivåer, täta jordlager och slagg som innebär begränsningar gällande vilka lösningar som kan användas vid anläggande av enskilda avloppsanläggningar. "Inom bebyggelseklungorna bedöms det svårt att ordna enskilda avloppslösningar utan risk för påverkan på 2 enskilda dricksvattenbrunnar" (se PM:n s. 14).

Trots detta landar kommunen i slutsatsen att område E inte längre ska ingå och att kommunen istället ska stötta fastighetsägarna att gemensamt lösa behovet av VA, inom bebyggelseklungorna. Det förefaller minst sagt problematiskt med hänsyn till förutsättningarna i området. Vi menar att kommunens bedömning att område E inte ska betraktas som ett "större sammanhang" i vattentjänstlagens mening är felaktig. Området ligger bara några kilometer från centrala Falun och bebyggelsen är att bedöma som ett "större sammanhang" i den mening som avses i 6 § LAV, se beskrivning i Jörgen Qviströms bok om Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster s. 47. Han hänvisar där till förarbetsuttalanden (prop. 1955:121 s 61) om att ett antal om 20-30 fastigheter kan tänkas utgöra ett antagbart minimum, som dock bör kunna minskas, om bebyggelsen ligger så samlad att sanitära synpunkter i högre grad gör sig gällande.

Kommunens bedömning av samlad bebyggelse (PM: n s.14) verkar i stor utsträckning baseras på avståndet mellan själva bostadshusen i ett villaområde. Först vid "det fyrdubblade avståndet, 100 m när den största bebyggelseklungan

Det har inte varit praktiskt genomförbart att följa den tidigare VA-utbyggnadsplanen från 2016. En orsak är att VA-utbyggnaden tagit längre tid än planerat i flera områden, vilket innebär förseningar för de områden som därefter varit på tur. Kommunen förstår att de förändrade beskederna orsakar svårigheter för enskilda. Ambitionen med den nu föreslagna VA-utbyggnadsplanen är att utbyggnadstakten ska vara genomförbar, så att den angivna tidplanen kan hållas och de områden som pekats ut för anslutning också ska anslutas inom angiven tid.

I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.

Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034.

Länsstyrelsen har under 2025 beslutat att förelägga Falu kommun att senast den 31 december 2036 ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning till fastigheter i Uggelviken och Kopparbergs-Hökviken. Det har också pågått ett motsvarande ärende för Österå där Falu kommun bedömt att kommunen är skyldig att ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning även till fastigheter i Österå. Länsstyrelsens beslut är dock inte klart ännu. Till granskningsskedet har Österå därför inkluderats i VA-utbyggnadsplanen, med planerad utbyggnad under perioden 2035-2036. Området Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken tidigare läggs till perioden 2030-2034 då det kom in många yttranden med önskemål om en snabbare utbyggnadstakt längs Varpans östra strand under samrådet. Det innebär även att utbyggnaden av Önsbacken/Västanbäck senareläggs till 2037-2028. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.

<p>Det är därför med stor besvikelse jag läser att Österå inte finns med i den vattentjänstplan som innefattar Hökviken och Uggelviken för implementering av kommunalt Vatten och avlopp senast 2035. Jag önskar att kommunen tänker om i denna fråga och inkluderar även Österå för kommunalt vatten och avlopp senast 2035. Att vi som kommuninvånarna inte får möjlighet att planera långsiktigt, vad gäller investeringar i sitt hushåll, i detta fall vår familj med slutet avlopp där vi avstått från att installera ett mer modernt, fungerande avloppssystem för våran familj med tre barn.</p> <p>Jag står frågande till vad som ligger till grund för att inte inkludera östra i området tillsammans med Hökviken Uggelviken, önskar om det så finns en motivering till varför det är skjuts på framtiden ytterligare.</p>	<p><i>genomförbar, så att den angivna tidplanen kan hållas och de områden som pekats ut för anslutning också ska anslutas inom angiven tid.</i></p> <p><i>I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.</i></p> <p><i>Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpanns östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034.</i></p> <p><i>Länsstyrelsen har under 2025 beslutat att förelägga Falu kommun att senast den 31 december 2036 ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning till fastigheter i Uggelviken och Kopparbergs-Hökviken. Det pågår även ett motsvarande ärende för Österå där Falu kommun bedömt att kommunen är skyldig att ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning även till fastigheter i Österå. Länsstyrelsens beslut är ännu inte klart. Till granskningsskedet har Österå därför inkluderats i VA-utbyggnadsplanen, med planerad utbyggnad under perioden 2035-2036. Området Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken tidigare läggs till perioden 2030-2034 då det kom in många yttranden med önskemål om en snabbare utbyggnadstakt längs Varpanns östra strand under samrådet. Det innebär även att utbyggnaden av Önsbacken/Västanbäck senareläggs till 2037-2028. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>
<p>S.A Synpunkter utifrån VA-strategin. - Utifrån att många gårdar i österå med omnejd har mycket gamla VA-system finns en oro för den miljöpåverkan som sker samt utsläppsrisker. Att dessa inte heller har kontrollerats på många år är en risk i sig. Eventuella (och troliga) utsläpp rinner längs åar och bäckar ut i sjön varpan som har visat täcken på att må sämre genom algblomning som förr inte varit ett</p>	<p><i>Länsstyrelsen har under 2025 beslutat att förelägga Falu kommun att senast den 31 december 2036 ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning till fastigheter i Uggelviken och Kopparbergs-Hökviken. Det pågår även ett motsvarande ärende för Österå där Falu kommun bedömt att kommunen är skyldig att ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning även till fastigheter i Österå.</i></p>

<p>problem. Sjön är dessutom en mycket populär miljö för hela Faluns invånare när det kommer till sommaraktiviteter etc.</p> <p>-stora hälsorisker finns i samband med föråldrade va-anläggningar.</p> <p>- vi ser även en risk för stora kostnader för invånare som är bosatta i österå utifrån att om nuvarande system blir utdömda så kan det bli dubbla kostnader om kommunalt VA sedan tillkommer om några år. Ny anläggning + tvång på anslutning kan stjälpa ekonomin för invånare.</p> <p>Vill framföra att även länsstyrelsen har åsikter om österås område. Jag vill framföra att omprioritering bör göras utifrån att österå legat högt som område i tidigare plan samt att många anläggningar är i mkt dåligt skick.</p>	<p><i>Länsstyrelsens beslut är ännu inte klart. Till granskningskedet har Österå därför inkluderats i VA-utbyggnadsplanen, med planerad utbyggnad under perioden 2035–2036. Området Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken tidigareläggs till perioden 2030–2034 då det kom in många yttranden med önskemål om en snabbare utbyggnadstakt längs Varpans östra strand under samrådet. Det innebär även att utbyggnaden av Önsbacken/Västanbäck senareläggs till 2037–2028. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>
<p>P.K & L.K</p> <p>Yttrandet berör området: Hökviken, Uggelviken och Österå</p> <p>P.K och L.K ställer sig i korthet frågande till:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Förseningen av utbyggnad kommunalt-VA. - Exkludering av Österå. - Hälsa- och miljöaspekter kopplat vill dricksvatten, VA och föroreningar av Varpan. - Samhällsekonomiskt perspektiv med kostnader för egna avlopp när försening uppstår. 	<p><i>Det har inte varit praktiskt genomförbart att följa den tidigare VA-utbyggnadsplanen från 2016. En orsak är att VA-utbyggnaden tagit längre tid än planerat i flera områden, vilket innebär förseningar för de områden som därefter varit på tur. Kommunen förstår att de förändrade beskederna orsakar svårigheter för enskilda. Ambitionen med den nu föreslagna VA-utbyggnadsplanen är att utbyggnadstakten ska vara genomförbar, så att den angivna tidplanen kan hållas och de områden som pekas ut för anslutning också ska anslutas inom angiven tid.</i></p> <p><i>Länsstyrelsen har under 2025 beslutat att förelägga Falu kommun att senast den 31 december 2036 ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning till fastigheter i Uggelviken och Kopparbergs-Hökviken. Det pågår även ett motsvarande ärende för Österå där Falu kommun bedömt att kommunen är skyldig att ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning även till fastigheter i Österå. Länsstyrelsens beslut är ännu inte klart. Till granskningskedet har Österå därför inkluderats i VA-utbyggnadsplanen, med planerad utbyggnad under perioden 2035–2036. Området Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken tidigareläggs till perioden 2030–2034 då det kom in många yttranden med önskemål om en snabbare utbyggnadstakt längs Varpans östra strand under samrådet. Det innebär även att utbyggnaden av Önsbacken/Västanbäck senareläggs till 2037–2028. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>
<p>M.L-S & P.L-S</p> <p>Min hustru och jag har övertagit ovanstående fastighet från min hustrus framlidna föräldrar. Som "barn i gården" har min hustru och jag tillbringat mycket tid på gården sedan vi blev ett par</p>	<p><i>Det har inte varit praktiskt genomförbart att följa den tidigare VA-utbyggnadsplanen från 2016. En orsak är att VA-utbyggnaden tagit längre tid än planerat i flera</i></p>

under mitten av 80-talet. Därför anser vi att vi har kapacitet att bedöma den nya VA-planen och konsekvenser om den inte revideras enligt våra rekommendationer nedan.

Som vi förstår är planen baserad på en situation 2014/2016. På den tiden var inte utbyggnaden i Uggleviken aktuell med de nya tomterna inom detaljplanerat område. Med de nu sålda tomterna kommer belastningen på grundvatten och natur att öka radikalt, varför en central kommunal VA-lösning väl motiveras.

På samma sätt antar vi att planerna för ytterligare projektering i Österå och mot Heden (norra delen av Varpan) inte var kända.

Vi har noterat att vi det under de senare åren (+20) har skett en smygande men märkbar förändring i vattenmiljön för Varpan;

- * Sämre vattenkvalitet överlag
- * Minskad tillgång på fisk och kräftor
- * Ökad / förändrad växtlighet av vattenväxter (alger etc.)

Vi har även noterat att vattennivån i Varpan varierar kraftigt under vårflod och höst vilket vi upplever har påverkat vattenkvaliteten i vår grävda dricksvattenbrunn.

Med anledning av det i Vattentjänstplan KS 0167/23 påtalade PM avseende påverkan av kommande skyfall ser vi en ökad risk för högre flöden som kan påverka befintliga avloppslösningar. Därmed en ökad risk för kontaminering av både dricks- och sjövattnets kvalitet.

Därför ser vi att den planerade utbyggnaden av VA-nätet ska omfatta området från Uggleviken vidare förbi Österå och även innefatta Heden (den norra delen av Varpans inlopp). Vi inser att det inom kort kommer att krävas ett antal åtgärder för varje fastighetsägare för att förnya befintlig VA-lösning. Som vi förstått kommer dessa att behöva lösas in av kommunen om /när kommunalt VA blir tillgängligt. Detta är inte bara en ekonomiskt kostbar lösning för fastighetsägare och kommun. Det innebär även en allt mer utdragen och försenad åtgärdsplan för vattenkvaliteten i både Varpan och för de enskilda fastighetsägarna avseende främst dricksvattnet pga försening av avloppslösningen.

Vi har dessutom förstått att dricksvattenkvaliteten för ett antal fastigheter numera inte är rekommenderad för barn under 7 år pga höga fluoridhalter. Rent vatten borde vara en grundlag för alla - vilket det dessvärre ser ut att inte vara. Sorgliga är effekterna från andra Svenska kommuner där dricksvattnet inte är tjänligt - en situation vi definitivt vill vara utan.

Vi yrkar därmed med det starkaste att VA-planen för kommande utbyggnad av VA-nätet snarast omfattar området Hökviken, Uggleviken, Hult, Österå och Heden vilket därigenom kan minska risken för infiltration från gamla avloppslösningar till

områden, vilket innebär förseningar för de områden som därefter varit på tur. Kommunen förstår att de förändrade beskederna orsakar svårigheter för enskilda. Ambitionen med den nu föreslagna VA-utbyggnadsplanen är att utbyggnadstakten ska vara genomförbar, så att den angivna tidplanen kan hållas och de områden som pekats ut för anslutning också ska anslutas inom angiven tid.

I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.

Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggleviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034.

Länsstyrelsen har under 2025 beslutat att förelägga Falu kommun att senast den 31 december 2036 ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning till fastigheter i Uggleviken och Kopparbergs-Hökviken. Det pågår även ett motsvarande ärende för Österå där Falu kommun bedömt att kommunen är skyldig att ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning även till fastigheter i Österå. Länsstyrelsens beslut är ännu inte klart. Till granskningsskedet har Österå därför inkluderats i VA-utbyggnadsplanen, med planerad utbyggnad under perioden 2035-2036. Området Uggleviken/Kopparbergs-Hökviken tidigareläggs till perioden 2030-2034 då det kom in många yttranden med önskemål om en snabbare utbyggnadstakt längs Varpans östra strand under samrådet. Det innebär även att utbyggnaden av Önsbacken/Västanbäck senareläggs till 2037-2028. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.

<p>sjö- och dricksvatten i sträckningen Uggleviken - Heden, och därmed även de vattenområden som ligger nedströms mot, inom och efter Falun.</p>	
<p>H.B Falun kommun fastställde 2014 en VA-plan med utbyggnadsplan. Utbyggnadsplanen har uppdaterats två gånger och den senaste versionen från år 2016 innehåller beskrivning/prioritering av 20 VA-utbyggnadsområden där utbyggnadsstart planeras 2016–2035. Nu gör Falun kommun en ny Vattentjänstplan som är på samråd, och i denna plan har det området som i Länsstyrelsens rapport från år 2020 hade högst prioritet i hela länet klassats som utredningsområde, och ligger därmed inte längre tidsatt för kommunal VA utbyggnad. Det är anmärkningsvärt.</p> <p>Jag valde att förvärva hela fastigheten X i Österå 2019 och då fanns det en plan att området skulle förses med kommunalt vatten och avlopp, med start 2024-2033. I föreslagen vattentjänstplan har prioriteringarna ändrats och det är nu förslaget att området Österå, inte alls ska vara en del av utbyggnadsplanen utan ska betraktas som ett utredningsområde, trots att området prioriterats i de två senaste VA-utbyggnadsplanerna samt att Länsstyrelsen med tydlighet visat att Österå betraktas som Faluns mest angelägna område för utbyggnad av kommunalt VA i sin rapport^[1] som publicerades år 2020.</p> <p>Det har under flera år bedrivits Bed & Breakfast på min fastighet. Det finns för övrigt fler Bed & Breakfast i Österå som är populära för turister, även de med enskilda avlopp. Sedan år 2022 bedrivs inte något Bed & Breakfast på min fastighet på grund av avloppssituationen.</p> <p>Vi är oroliga för vattenkvaliteten i Varpan som enligt Länsstyrelsens rapport från år 2020, försämrats som ett resultat av undermåliga enskilda avlopp runt Varpan och särskilt i den norra delen kring Österå. Dåliga avlopp i den norra delen av Varpan påverkar hela sjöns kvalitet då vattenströmmarna leder föroreningar mot sjön södra utlopp och vidare mot Runn. Dricksvattenkvaliteten, från enskilda brunnar, är dessutom inte tillfredsställande, framförallt inte för små barn. I vattnet har det uppmätts höga fluoridhalter, så illa att barn under 7 år inte bör dricka vattnet dagligen.</p> <p>Det går att läsa i kommunens egen vattentjänstplan att Österå, med 58 fastigheter, har enskilda avlopp och många är så bristfälliga att de går rakt ut i sjön. Dessa kommer behöva ersättas med enskilda lösningar i det fall en kommunal lösning enligt gällande utbyggnadsplan inte kommer till stånd. Det är både kostsamt för de enskilda, men även kostsamt för kommunen och samhällsekonomin i det fall det kommunala VA dras till Österå inom ett antal år och de enskilda avloppslösningarna behöver lösas in. Det torde vara bättre rent samhällsekonomiskt att ansluta Österå samtidigt som det kommunala vatten och avloppet ansluts till Hökviken-</p>	<p><i>Det har inte varit praktiskt genomförbart att följa den tidigare VA-utbyggnadsplanen från 2016. En orsak är att VA-utbyggnaden tagit längre tid än planerat i flera områden, vilket innebär förseningar för de områden som därefter varit på tur. Kommunen förstår att de förändrade beskederna orsakar svårigheter för enskilda. Ambitionen med den nu föreslagna VA-utbyggnadsplanen är att utbyggnadstakten ska vara genomförbar, så att den angivna tidplanen kan hållas och de områden som pekats ut för anslutning också ska anslutas inom angiven tid.</i></p> <p><i>I vattentjänstplanen har gjorts en prioritering efter ett tidigare beslut om utbyggnadstakt till befintlig bebyggelse på 25 fastigheter/år. Det finns också områden som tidigare har fått ett formellt beslut om verksamhetsområde för VA och som idag har väntat många år på utbyggnaden efter att beslutet fattats. Utbyggnaden behöver därför göras till dessa innan ytterligare områden i VA-utbyggnadsplanen kan bli aktuella. Arbetet med de områdena beräknas pågå till 2029.</i></p> <p><i>Under samrådet har det inkommit många yttranden som önskar en snabbare och mer omfattande utbyggnad av kommunalt VA längs Varpans östra strand. Inför utställning för granskning har VA-utbyggnadsplanen därför justerats så att utbyggnad till Uggleviken/Kopparbergs-Hökviken istället föreslås ske under perioden 2030-2034.</i></p> <p><i>Länsstyrelsen har under 2025 beslutat att förelägga Falun kommun att senast den 31 december 2036 ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning till fastigheter i Uggleviken och Kopparbergs-Hökviken. Det pågår ett motsvarande ärende för Österå där Falun kommun bedömt att kommunen är skyldig att ordna anslutning till allmän dricks- och spillvattenanläggning även till fastigheter i Österå. Länsstyrelsens beslut är ännu inte klart. Till granskningsskedet har Österå därför inkluderats i VA-utbyggnadsplanen, med planerad utbyggnad under perioden 2035-2036. Området Uggleviken/Kopparbergs-Hökviken tidigare läggs till perioden 2030-2034 då det kom in många yttranden med önskemål om en snabbare utbyggnadstakt längs Varpans östra strand under samrådet. Det innebär även att utbyggnaden av Önsbacken/Västanbäck senareläggs till 2037-2028. Det är inte möjligt att planera för en tidigare utbyggnad än så givet de</i></p>

<p>Uggelviken. Sedan framgår det dessutom, både i Länsstyrelsens rapport och i kommunens tidigare VA-planer, att det är direkt olämpligt att anlägga nya enskilda avlopp i området på östra sidan av Varpan (Österå) pga höga grundvattennivåer och att dricksvatten tas från samma fastighet.</p> <p>Det verkar därför helt orimligt att Österå ska utredas ytterligare. Eftersom Österå tidigare varit med som en naturlig del av utbyggnadsplanerna och prioriterats högt borde det även fortsättningsvis prioriteras i utbyggnadsplanen så snart som möjligt.</p> <p>En senareläggning av utbyggnad av VA längs Varpans östra strand, i förhållande till nuvarande utbyggnadsplan, anser jag bör omprövas och utföras så snart möjligt. Vidare anser jag att det är en grav felprioritering att inte bygga ut VA-anläggningen till och med Österå som tidigare planerat.</p> <p>Gör om och gör rätt! Med hopp om en hållbar framtid och ett större Falun.</p>	<p><i>beslutade ramarna för VA-utbyggnad och att områden som redan fått formella beslut om verksamhetsområde behöver färdigställas först.</i></p>
<p>U.J Tack för bra info runt detta. Då vi nyss gjort en noggrann vattenanalys av vårt vatten och det kommer från en grävd brunn kanske det kan vara intressant för er att lägga denna till kunskapsbasen, Det ytliga grundvattnet verkar vara av bra kvalitet vilket framgår av den bifogade vattenanalysen. Brunnen finns på fastighet X vilket framgår av dokumentet.</p>	<p><i>Noteras, kommunen tackar för informationen.</i></p>
<p>Partier, föreningar, företag och övriga intressenter</p>	
<p>Vänsterpartiet En strategi anger vad som är målet med verksamheten och en inriktning för det konkreta arbetet i handlingsplaner. Vi anser att det framlagda förslaget till vattentjänstplan i det stora hela är bra, men att det när det gäller strategin, att det saknas en väsentlig del.</p> <p>Det grundläggande problemet är att tidigare beslutsfattare har valt den mest ineffektiva och därmed i längden den dyraste transportlösningen av "mänskligt avfall" som man kan tänka sig. Att spola det man vill bli av med i kilometerlånga ledningar med hjälp av ett livsmedelsklassat medium innebär att man måste anpassa tillgången på dricksvatten inte efter människors behov, utan efter vilket flöde som behövs för att utföra en ineffektiv transport. Detta gör också att det krävs en viss mängd hushåll för att flödet skall bli tillräckligt stort för att det skall fungera. Till skillnad från övrig avfallshantering så kräver man inte heller "sopsortering" vid källan utan man blandar allt för att sedan i reningsverk efter bästa förmåga försöka separera allt.</p> <p>För att komma bort från ett system som i all framtid kommer att orsaka stora kostnader för det gemensamma, måste en strategi rikta in det långsiktiga arbetet på att finna och införa alternativa sätt att transportera avfallet. Det kommunala ansvaret är att skydda medborgarna från hälsorisker, inte att upprätthålla en teknisk lösning som visat sig dyr och begränsad.</p>	<p><i>Synpunkten noteras. Vattentjänstplanen bedöms inte vara rätt dokument för att hantera frågan kring alternativa avloppssystem. Inom verksamhetsområde för allmänt VA är det VA-huvudmannen Falu Energi och Vatten som utreder och beslutar om lämplig teknisk lösning. Detta kan vara antingen att ansluta området till befintligt VA-system eller att anlägga lokala vatten- och avloppsreningsverk. Ur driftsynpunkt och långsiktig ekonomisk hållbarhet brukar dock anslutning till befintligt VA-system generellt bedömas som den mest lämpliga lösningen.</i></p> <p><i>Kommunen har under våren 2025 anställt en VA-lots, som ska jobba med att vägleda byar att ordna småskaliga VA-lösningar, det kan även innefatta alternativa anläggningar. Utanför kommunalt verksamhetsområde är det upp till fastighetsägarna själva att slutligen välja vilket system de vill använda sig av.</i></p>

Miljöpartiet

Inledning

Tillgång till bra dricksvatten kan vara livsavgörande. Avlopp som hanteras på fel sätt kan både skada dricksvatten och skada miljön. Så ansvaret för VA-frågor måste av kommunen tas på största allvar.

VA-nät används i många decennier, man talar ibland i Falun om att näten byts ut en gång per 200 år. Tidsperspektivet måste vara extremt långsiktigt jämfört med andra planer.

Föreliggande förslag till vattentjänstplan baseras på beslut i kommunfullmäktige 2021. Det beslutet kommer att behöva ändras. Vi motiverar varför under rubriken "Allmänna synpunkter". Synpunkter på föreliggande förslag kommer sist i yttrandet.

Allmänna synpunkter

Vi ställer oss i stort bakom ställningstagandena som presenteras i VA-strategin och vill speciellt utveckla våra tankar vad gäller ställningstagandet "Cirkularitet eftersträvas och nyttjande av avloppsresurser möjliggörs där det är möjligt" Långsiktigt: Önskvärt att sluta använda (dricks)vatten för att transportera avföring.

Under 1980-talet byggdes reningsverken upp i snabb takt, och man utvecklade kemisk rening för att fälla ut fosfor. Under 1990-talet infördes strängare regler även för kväverening. Det har naturligtvis hänt en hel del sedan dess men fortfarande så är det huvudsakligen traditionella avloppslösningar som gäller. Dagens system för avloppshantering är inte långsiktigt hållbart. Det är både kostsamt och systemen är i stort behov av renovering/upprustning.

Långa ledningar som transporterar avlopp till centralt belägna avloppsreningsverk är både omodernt och klimat- och miljöbelastande. Att fortsätta att göra avföring och gödsel till ett kvittblivningsproblem i stället för att inse dess värde är dåligt utnyttjande av en resurs. Fosfor som finns i urin är en ändlig resurs som det är ont om i jordskorpan. System skulle relativt snabbt kunna byggas upp för att ta hand om urinen och antingen avskilja fosfor eller använda urinen direkt som gödsel. Fekalierna innehåller inte lika mycket värdefulla grundämnen men behöver ändå tas omhand på ett bättre sätt än med dagens metoder. Enligt forskning från Linköpings universitet kan en samordnad hantering av avföring från djur och människor spara hundratals miljoner kronor varje år i Sverige och samtidigt minska växthusgasutsläppen med cirka 1,5 miljoner ton koldioxid. Samhället skulle kunna spara stora pengar om avföring från djur och människor först användes för att göra biogas och att restprodukterna sedan användes som gödsel.

Att blanda ut ämnen med dricksvatten, för att sen med dyra lösningar, separera och rena vattnet igen, är i grunden dåliga lösningar.

Synpunkten noteras. Vattentjänstplanen bedöms inte vara rätt dokument för att hantera frågan kring alternativa avloppssystem. Inom verksamhetsområde för allmänt VA är det VA-huvudmannen Falu Energi och Vatten som utreder och beslutar om lämplig teknisk lösning. Detta kan vara antingen att ansluta området till befintligt VA-system eller att anlägga lokala vatten- och avloppsreningsverk. Ur driftsynpunkt och långsiktig ekonomisk hållbarhet brukar dock anslutning till befintligt VA-system generellt bedömas som den mest lämpliga lösningen.

Kommunen har under våren 2025 anställt en VA-lots, som ska jobba med att vägleda byar att ordna småskaliga VA-lösningar, det kan även innefatta alternativa anläggningar. Utanför kommunalt verksamhetsområde är det upp till fastighetsägarna själva att slutligen välja vilket system de vill använda sig av.

Men det finns hopp om en annorlunda hantering av våra vattenresurser. Kanske kan vi tala om en vattendelare i samhällsplaneringen, bort från stuprör och vattentäta skott. I Helsingborg finns initiativet "Tre rör ut". Det är ett systembygge som separerar alla avloppsfraktioner och tar vara på växtnäring, energi och vatten. Inget går till spillo. Där slipper man att avloppsslam från reningsverk hamnar i odlingsjord.

Förslag framåt

Vi föreslår att kommunen driver på för att hitta lösningar likt det som nämns i stycket ovan. Om möjligt använda BDT-vatten och även samordnat med andra VA-bolag, arbeta för alternativ som på sikt skulle bidra till andra lösningar än att använda vatten av dricksvattenkvalitet för transport av urin och fekalier. Vi föreslår att kommunen införlivar forskning och utveckling inom området i sin vattentjänstplan och/eller införlivar i utveckling av framtida avloppslösningar i lämplig strategi. Vidare föreslår vi att VA-bolaget får i uppdrag att delta i pilotstudier, eller själva utforma sådana inom området i syfte att gå ifrån att använda de traditionella avloppslösningar där vatten är det huvudsakliga transportmedlet.

Medellång sikt: Tempot behöver höjas!

Att gå över till helt andra sätt att ta om om avfall från toaletter kommer att ta lång tid eftersom nästan alla hushåll har vattentoalett. Situationen är besvärande. En sammanställning av data som redovisas i "VA-översikt" visar att 36 områden med minst 20 hus per område och sammanlagt 1491 hus behöver en förändrad VA-hantering av hälso- eller miljöskäl. Behovet finns nu, områden med framtida behov är inte medräknade. Områden där gemensam anläggning rekommenderas är inte heller medräknade. Med ett tempo om att i snitt 25 hushåll per år ska fördes med allmänt VA tar det ca 60 år att lösa problemet. Det riskerar att leda till stora skador på hälsa och miljö, som i någon mån kan bromsas av att byggande av nya hus stoppas tills VA-frågorna är lösta för området ifråga. Detta sätter en icke önskvärd hämsko på utvecklingen av bostäder utanför de stora tätorterna.

Därför bör vi anstränga oss att hitta ekonomiska lösningar som gör det möjligt att återgå till den utbyggnadstakt som gällde före beslutet att halvera takten. Problemet är att kostnaden för den enskilde kan bli oöverstiglig. En möjlighet är att kommunen eller FEV förskotterar belopp över en viss gräns och kräver in beloppet först när huset bytt ägare genom arv eller försäljning. Ett alternativ är att kommunen hjälper till genom att teckna borgen som förfaller då fastigheten byter ägare genom försäljning eller arv. Vi är öppna även för andra lösningar.

Synpunkter på förslaget

Texten är omfattande och på många sätt gedigen och väl genomtänkt, men det finns en del brister som gör det svårt för personer som inte arbetat med förslaget att ta ställning till det.

Frågor kring hur Falu Energi & Vatten bedriver VA-huvudmannaskapet styrs genom ägardirektivet och ligger utanför ramen för vattentjänstplanen.

Denna version av vattentjänstplanen har tagits fram utifrån kommunstyrelsens beslut 2021 avseende finansiering och utbyggnadstakt för kommunalt VA. Om andra beslut kring finansiering skulle fattas i framtiden kan VA-utbyggnadsplanen revideras utifrån dem. Den prioriteringsmall som tagits fram i arbetet med vattentjänstplanen kan användas för att bedöma vilka ytterligare områden som i så fall skulle inkluderas.

Den nya tjänsten som VA-lots, som har tillsatts under våren 2025, är en åtgärd som syftar till att kommunen ska kunna bidra till hållbara VA-lösningar i fler områden som har behov av en förändrad VA-hantering. Lokala, småskaliga och enskilda lösningar kan, beroende på förutsättningarna, innebära lägre kostnader för fastighetsägare än anslutning till kommunalt VA. De kan också minska behovet av utbyggnad av långa ledningssträckor till centrala kommunala reningsverk, beroende på vilken typ av anläggning VA-huvudmannen istället skulle ha valt.

Ett dokument som sammanfattar de delar som förmodats vara av störst intresse för allmänheten har tagits fram och finns med under granskningskedet.

Det finns också ett fåtal ställningstaganden som vi har invändningar mot.

Brister

Viktigast är att informationen i handlingsplanen om hur man kommit fram att prioritera just de två områden man valt är så knapphändig att det inte går att ta ställning. Det behövs en ordentlig redogörelse för metoden man använt för att poängsätta de olika områden och också en tabell över utfallet. Utan en sådan går det inte att göra en självständig bedömning av om prioriteringen är riktig.

På sidan 5 i handlingsplanen finns en hänvisning till kapitel 5.2.3 i VA-översikten som ska handla om VA-juridisk praxis. Men i VA-översikten finns endast en systematisk genomgång av VA-situationen i de 113 områden som man delat i kommunen i. Någon kapitelindelning kan vi inte finna, inte heller någon text om VA-juridik. Detta hade varit värdefullt, för att inte säga nödvändigt, politiker i allmänhet har inga särskilda kunskaper i detta ämne.

Om inte nämnda brister avhjälpas kan vi inte ställning till handlingsplanens prioritering av områden.

Invändningar och förslag

Som nämnts i inledningen måste tidsperspektivet i en vattentjänstplan vara mycket långt. En mycket stabil politiskt majoritet bör vara överens om innehållet, så att kommunorganisationen (den totala, inklusive kommunala bolag) kan arbeta konsekvent med genomförandet, ostörd av politiska maktskiften. Den bör därför inte innehålla referenser till mandatsperiodprogram, som ju bara gäller under fyra år.

Under rubriken "Områden på väg att införlivas i kommunalt verksamhetsområde" i VA-strategin lyder tredje punkten: "I områden som vägs mot varandra prioriteras skydd av hälsa högre än miljöskydd." Vi tror att principen kan vara svår att tillämpa. Hur ska små hälsorisker vägas mot stora risker för miljön? Vi föreslår att punkten ersätts med: "Prioritering ska göras med hjälp av en samlad bedömning av risker för hälsa och miljö."

Med anledning av den globala uppvärmningen och den ökande förekomsten av extremväder såsom skyfall och torka så ser vi ställningstagandet i VA-strategin under rubriken "Inom kommunalt verksamhetsområde" angående att klimatanpassa VA-anläggningen som mycket viktigt. Vad gäller torka så har vi ett förslag om att renat avloppsvatten kan användas som bevattningsvatten i tider av torka. Man bör överväga att anlägga uppsamlingsbassänger för renat avloppsvatten varifrån bevattningsvatten skulle kunna hämtas. För att få in en

En utökad beskrivning av metodiken för viktning och klassificering av varje parameter A – J samt beräkning av prioriteringsvärden utifrån dessa har lagts till i VA-handlingsplanen. Den fullständiga bedömningen bedöms inte vara lämplig att redovisa i publika dokument. Viktningen har gjorts gemensamt av kommunens planeringsavdelning, miljöavdelning och VA-huvudmannen. En genomgång av bedömningen kan hållas för beslutsfattare.

Kapitlet som avses är VA-översiktens kapitel 5.2.3: Områden med små avlopp och eventuella behov av förändrad VA-hantering. Där beskrivs i de två första styckena vilken juridisk praxis som finns kring när det kan vara ett kommunalt ansvar att lösa VA-försörjningen och hur detta tillämpats i vattentjänstplanen. Av synpunkten förefaller det som att man tittat i fel dokument och istället letat i dokumentet Bilaga till VA-översikt: Identifierade områden med ett eventuellt behov av förändrad VA-hantering. Eftersom mängden dokument kan bli förvirrande har det nu tagits fram ett dokument som innehåller en läsanvisning och sammanfattar de delar som förmodats vara av störst intresse för allmänheten.

Noteras.

Punkten har justerats enligt förslag.

Inom stadsbebyggelsen medför recirkulation av avloppsvatten till bevattning långa transporter för upphämtning. Att verka för ett ökat nyttjande av dagvatten till lokal bevattning inom fastigheter kan däremot minska förbrukningen av dricksvatten under torrperioder. Principen om återföring av avloppsvatten kan beaktas vid planering av mindre anläggningar på landsbygden. Detta kan ligga inom

<p>skrivning om detta föreslår vi att det i VA-handlingsplanen om att klimatanpassa VA-anläggningen läggs till "och vatten" så att texten blir "Arbeta för att klimatanpassa VA-anläggningen och utreda möjligheterna att skapa cirkularitet där avloppsresurser som näringsämnen och vatten kan nyttiggöras."</p>	<p><i>ramen för va-lotsens arbete med rådgivning kring enskild VA-försörjning.</i></p>
<p>Centerpartiet Inledning En långsiktig och hållbar VA-försörjning är en del av förutsättningarna för utveckling i hela Falu kommun. Kommunen står i likhet med de flesta andra kommuner inför stora utmaningar beträffande både underhåll av befintligt VA-nät samt etablering av nya områden.</p> <p>Vattentjänstplanen är en integrerad del i kommunens strategiska utvecklingsplanering både vad gäller bebyggelse och infrastruktur. Förutom att säkerställa rent dricksvatten och friska vattendrag så är säkerhet och beredskap en dimension som ställer nya krav på VA-planeringen. Det är av största vikt att VA-anläggningarna fungerar även vid ökad belastning på grund av skyfall i skenet av ett förändrat klimat.</p> <p>Centerpartiet har tagit del av Vattentjänstplanens remisshandlingar och lämnar här vårt yttrande. I huvudsak är det fem områden vi vill belysa: Behovet av en offensiv vattentjänstplan, VA-rådgivarens viktiga roll, Pilotområden för enskilda och gemensamhetsanläggningar, Bejaka ny teknik och informationsinsatser, En långsiktig Vattentjänstplan</p> <p>Generella synpunkter 1. Behovet av en offensiv vattentjänstplan Arbetet med Vattentjänstplanen kommer behöva vara mycket mer offensivt än vad som framgår av remissförslaget. För att inkludera alla tre hållbarhetsperspektiven – ekologisk, social och ekonomisk – behöver takten på totalen öka för att säkra VA-anläggningarna. Detta innebär inte nödvändigtvis att fler ska anslutas till det allmänna nätet. Det innebär nya arbetsätt och ny teknik, vilket redogörs för i kommande punkter. Vi behöver också redovisa för hur vi säkrar olika områden, där enskilda/gemensamhetsanläggningar inkluderas i beräkningen jämte de i genomsnitt 25 fastigheter per år som ansluts till allmänt VA.</p> <p>Det hade varit önskvärt att kunna utläsa hur kommunala huvudmannen uppfyller utbyggnadstakten, eller hur man jobbar med parallella planer om något projekt av olika anledningar bromsas upp och drar ut på tiden.</p> <p>Centerpartiet vill påpeka vikten av att pröva andra lösningar än allmänt VA. Även ny prövning av tidigare föreslagna områden bör göras.</p> <p>2. VA-rådgivarens viktiga roll Centerpartiet anser att den nyinrättade tjänsten som VA-rådgivare ska ges en aktiv roll som innebär att aktivt arbeta</p>	<p><i>Formulering som betonar att kommunen ska arbeta proaktivt med att finna hållbara VA-lösningar har lagts till i VA-strategin (Ställningstaganden – Övergripande VA-arbete) respektive VA-handlingsplan (Plan utanför verksamhetsområde)</i></p> <p><i>VA-huvudmannen arbetar med mer än ett VA-utbyggnadsprojekt åt gången. Förseningar kan uppstå av olika skäl som inte huvudmannen har rådighet över, exempelvis problem med markåtkomst för ledningsförläggning samt avtal med fastighetsägare.</i></p> <p><i>I arbetet med vattentjänstplanen har det gjorts en ny genomgång och bedömning för samtliga områden med samlad bebyggelse i kommunen. Det är enbart områdena som ingår i VA-utbyggnadsplanen som i planen konstaterats ha behov av just en allmän VA-anläggning.</i></p>

med de områden där det finns någon form av problematik i syfte att finna lösningar för att säkerställa hälsa och miljö. Vi förespråkar att initiativ tas till lokala dialoger. Det behöver tydligt framgå att en prioriterad insats hos VA-rådgivaren bör vara områden på väg att införlivas i kommunalt verksamhetsområde.

Centerpartiet har i tidigare remissvar beträffande utredning om normaltaxans täckningsgrad mm beskrivit vårt ställningstagande att tydligare uppmuntra fastighetsägare i saneringsområden att bilda egna gemensamhetsanläggningar. Centerpartiet anser det därför klokt att den nya tjänst som VA-rådgivare får i uppgift att vara behjälplig och proaktiv i detta arbete.

3. Pilotområden för enskilda och gemensamhetsanläggningar

VA-rådgivaren har som tidigare nämnts ett enormt viktigt uppdrag för att minska inflödet av nya verksamhetsområden. Centerpartiet har tidigare förslagit att VA-rådgivaren bör arbeta med något lämpligt pilotområde för att finna hållbara lösningar för att undvika att man tvingas bilda verksamhetsområde, vilket vi vidhåller.

4. Bejaka ny teknik och informationsinsatser

Inom Falu kommun finns i dagsläget cirka 5000 enskilda VA-lösningar. Många av dessa saknar idag den robusthet som krävs. Detta tyder på ett stort behov av insatser i form av kunskapsspridning och smarta tekniska lösningar. Bättre dialog kan öka förståelsen om det egna ansvaret och vikten av att kontrollera kvalitet och funktion hos sina anläggningar. Vi vill poängtera studieförbundens betydelse som samverkanspart när det gäller kunskapsspridning och dialog med medborgarna i syfte att öka förståelsen för vattenfrågan i vid bemärkelse.

Även för den kommunala VA-huvudmannen är teknikutveckling viktig för att upprätthålla hållbarhetsperspektiven. Ett sådant exempel är Vika Strands reningsverk. Centerpartiet ser gärna mer av den utvecklingen.

5. En långsiktig Vattentjänstplan

Då vattentjänstplanen verkar långsiktigt över flera mandatperioder är det olyckligt att referera till ett kortsiktigt mandatperiodprogram. Texten i VA-strategin samt VA-handlingsplan om att "Vattentjänstplanen utgår ifrån de planer och prioriteringar som ges i det Program för mandatperioden 2023-2026 som beslutats av kommunfullmäktige den 20 april 2023" bör därför strykas.

Avslutningsvis

Förutom den långsiktiga VA-planeringen i kommunens översiktsplanering är VA-frågan av stor privatekonomisk betydelse för medborgarna och måste hanteras därefter. Utbyggnadstakten och den finansiella utvecklingen kräver att

Behovet av att arbeta aktivt för en hållbar VA-försörjning i områden med problematik har lyfts fram i tidigare nämnda tillägg.

VA-lotsens arbetsuppgifter och arbetssätt kan inte regleras i vattentjänstplanen. Kommunen ser dock att arbetet behöver fokusera på att arbeta aktivt med i första hand de områden som har störst behov av en förändrad VA-hantering. Detta är också sådana områden som utan åtgärder kan behöva upptas i kommunalt verksamhetsområde. Områdena kan bestå av både mindre och större bebyggelsegrupper.

Verksamhetsområdet kommer enligt vattentjänstplanens förslag att även fortsättningsvis utökas med i genomsnitt 25 fastigheter/år, enligt beslutad utbyggnadstakt. För de områden som då inte inkluderas i VA-utbyggnadsplanen finns en kartläggning av behov. Denna kommer ligga till grund för prioritering av va-lotsen arbete till områden där behovet är störst. Det/de område(n) där behovet är störst blir då pilotområden.

Arbetet för att titta på möjligheterna till gemensamhetsanläggningar i områden innebär också en kunskapsspridning till allmänheten. Detta är tanken att va-lotsen ska arbeta med.

Hur VA-huvudmannen bedriver sin verksamhet är inget som kan regleras i vattentjänstplanen.

Noteras.

<p>utbyggnadstakten anpassas efter rimliga finansieringsmöjligheter.</p> <p>Det är positivt att kommunens strategiska VA-planer numera ser på enskilda och gemensamhetsanläggningar som möjliggörare i den framtida utvecklingen. Vi påpekar vikten av såväl den allmänna som enskilda VA-infrastrukturens robusthet i händelse av kris- och nödläge.</p> <p>Vi ser fram emot antagandet av en Vattentjänstplan för Falu kommun som är offensiv, skyddar vårt vatten och tar hänsyn till ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.</p>	
<p>Aspeboda Intresseförening</p> <p>Falu kommun avser att revidera planeringen för utveckling av VA i kommunen. Den tidigare planen är från 2014 och har inte kunnat följas då kostnadsutvecklingen varit för stark i förhållande till vad fastighetsägarna rimligen kan behöva betala. Kostnadstäckningen har legat mellan 25-40 % i de utbyggda områdena. Samtidigt har det också skett en lagändring och en teknikutveckling när det gäller enskilda avlopp och små reningsverk.</p> <p>I det förslag som nu är ute på samråd finns en strategi, en handlingsplan och förslag på hur man ska hantera skyfall. I strategin förs nu in att man i stället för att direkt ta beslut om utbyggnad av allmänt VA-nät ska undersöka alternativa möjligheter i form av enskilda lösningar, lösningar i form av gemensamhetsanläggningar mm. Sådana lösningar ska stödjas på lämpligt sätt.</p> <p>I handlingsplanen skrivs att kommunen skall medverka till lösningar i olika former genom kunskapsutveckling och rådgivning. Tydligt är emellertid att VA är fastighetsägarens ansvar och att tillsynen av anläggningar skall prioritera områden där det finns risker för miljö och hälsa. En sådan viktig faktor är när det finns risk för att avloppssystem förorenar dricksvattenbrunnar.</p> <p>Föreliggande samråd berör Aspeboda. Tidigare har vi funnits med i planen för utbyggnad av allmän VA-anläggning. Med den nya strategin blir det ganska tydligt att andra alternativ kommer att uppmuntras. Aspeboda är heller inte en by utan många byar utefter en gemensam dalgång med skilda förutsättningar i olika delar. Aspeboda Intresseförening tycker att förändringen är positiv eftersom många här redan tagit initiativ för att lösa sina VA-frågor. Det finns också delar av Aspeboda som möjligen kan anslutas till Borlänges VA-nät. Vi vill dock påpeka att den nya strategin förutsätter en aktiv roll från kommunen i rådgivning och administrativt stöd i tillskapande av lösningar. Vi skulle också välkomna ett nytt samarbete med Falu Energi o Vatten när det gäller skötsel och underhåll också av mindre anläggningar.</p> <p>Aspeboda Intresseförening återkommer med tydliga synpunkter om o när förslaget kommer till utställning.</p>	<p><i>Lagändringen innebär enligt förarbetena ingen ändring av kommunens skyldighet att bygga ut allmänt VA till områden som i lagens mening har ett behov av en allmän VA-anläggning. Ändringen syftar till att betona att kommunen i bedömningen ska ta särskild hänsyn till andra möjliga VA-lösningar. Falu kommun ser behov av att en sådan bedömning görs i många områden i kommunen. I den tillsyn av små reningsverk som bedrivs av myndighetsnämnden för bygg- och miljöfrågor har man identifierat återkommande brister som beror på dålig skötsel och komplicerad teknik.</i></p> <p><i>Kommunen har anställt en VA-lots, som ska jobba med att vägleda byar att ordna småskaliga VA-lösningar.</i></p> <p><i>I den tidigare VA-planen från 2014 angavs att Aspeboda, där berörd fastighet ligger, skulle få kommunalt VA, men detta kommer att ersättas av det som anges i vattentjänstplanen. I granskningsversionen av vattentjänstplanen kommer Aspeboda med omkringliggande områden att redovisas som ett område som kan komma att inkluderas i utbyggnadsplanen vid framtida revideringar. I granskningsversionen av vattentjänstplanen kommer utbyggnadsplanen att sträcka sig till och med år 2038. Kommunen håller med om att området runt Aspeboda är komplext med ett flertal olika bebyggelsegrupperingar med olika förutsättningar, samtidigt som områdets läge i kommunen gör att hela området måste bedömas samtidigt. För de områden som inte ingår i VA-utbyggnadsplanen har kommunen gjort en</i></p>

	<i>kartläggning av behov. Kartläggningen kommer att ligga till grund även för annat arbete än utbyggnad av allmänt VA, exempelvis prioriteringar av insatser från tjänsten VA-lots som tillsattes våren 2025. VA-lotsen ska arbeta med att vägleda byar som är intresserade av att gemensamt ordna småskaliga VA-lösningar eller andra anläggningar för att lösa dagens VA-situation.</i>
<p>Framtid i Linghed</p> <p>En ny VA-strategi kan komma att sätta press på de hushåll som har enskilda avlopp.</p> <p>Det kan sluta med dryga kostnader för dessa att ansluta sig till det kommunala eller göra nytt.</p> <p>Föreningen skulle därför vilja uppmantra kommunen att verkar för statliga bidrag för de hushåll som blir "drabbade".</p> <p>I övrigt en bra plan och inga synpunkter finns i det övriga.</p>	<i>Noteras. Kommunen vill stötta initiativ till att finna långsiktigt hållbara och samtidigt kostnadseffektiva enskilda lösningar för VA-försörjningen i områden där det är möjligt utifrån förutsättningarna. Inrättandet av tjänsten som VA-lots syftar till att kommunen ska kunna stötta enskilda i att hitta lämpliga VA-lösningar.</i>
<p>Bjursås sockenråd</p> <p>Sockenrådet anser att det ska tydliggöras att kommunen/FEV ska tillhandahålla VA-anslutning i detaljplanerade områden. Detta är särskilt viktigt på landsbygden då det är en förutsättning för en högt efterfrågad bostadsutveckling, inte minst i vår kommun.</p>	<i>Vid nyexploateringar som omfattas av detaljplan utreds lösning för VA-försörjningen i detaljplaneskedet. Vid nyexploatering utanför detaljplan beaktas möjligheten till VA-försörjning vid prövning av bygglov och förhandsbesked.</i>

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Synpunkter på undersökningen av betydande miljöpåverkan	Kommentar
Statliga och regionala myndigheter	
<p>Länsstyrelsen Dalarnas län</p> <p>Länsstyrelsen noterar att kommunen bedömt att ingen betydande miljöpåverkan uppkommer av vattentjänstplanen. Länsstyrelsen har ingen invändning mot kommunens bedömning.</p>	<i>Noteras.</i>

Ställningstagande

Vattentjänstplanen bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan.

Michael Ahnfeldt

Chef Planeringsavdelningen